

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.0610.2.85.2021.AF(14)
RM-0610-85-21
UD157

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw.

Wnioskodawca poinformował, że ww. projekt zostanie niezwłocznie przekazany Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jako dodatkowy dokument do aktualizacji obowiązującego programu pomocowego „Pomoc państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015–2023” – SA.52832(2019/N), który jest zgodny z decyzją Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (2010/787/UE). Uchwalona ustawa będzie tworzyć ramy prawne, natomiast nie będzie stanowić bezpośredniej podstawy do udzielania pomocy publicznej, w związku z czym projekt może być dalej procedowany równoległe i niezależnie od przebiegu notyfikacji aktualizacji programu pomocowego Komisji Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Aktywów Państwowych.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Przedsiębiorstwo górnicze, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni, wykonuje te czynności z dotacji budżetowej oraz innych źródeł finansowania, jeżeli likwidację tej kopalni rozpoczęto:

- 1) przed dniem 1 stycznia 2019 r.;
- 2) w okresie od dnia 1 września 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Prowadzenie likwidacji kopalń, zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, a także działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalni są finansowane z dotacji budżetowej, jeżeli likwidację kopalni rozpoczęto:

- 1) przed dniem 1 stycznia 2019 r.;
- 2) w okresie od dnia 1 września 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

3. W przypadku gdy likwidację kopalni rozpoczęto po dniu 31 grudnia 2018 r., ale przed dniem 1 września 2021 r. albo po dniu 31 grudnia 2023 r., przedsiębiorstwo

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawę z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych.

górnictwo finansuje likwidację kopalni z funduszu likwidacji zakładu górnictwa w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnictwo.”;

2) w art. 8a:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przedsiębiorstwo górnictwo może od dnia 1 września 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. zbyć nieodpłatnie na rzecz przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, prowadzące wydobywanie węgla kamiennego lub roboty górnictwa, w celu przeprowadzenia ich likwidacji.”,

b) użyte w ust. 2 i w ust. 4 dwukrotnie wyrazy „w ust. 1” zastępuje się wyrazami „w ust. 1 i 1a”;

3) użyte w art. 8b w ust. 1 i 3, w art. 8c w ust. 1 dwukrotnie i w ust. 2, w art. 8d i w art. 8e w ust. 1 wyrazy „art. 8a ust. 1” zastępuje się wyrazami „art. 8a ust. 1 i 1a”;

4) w art. 11a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, mogą zostać przyznane pracownikowi tylko raz.”;

5) w art. 11b:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Urlop górniczy, o którym mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1, przysługuje pracownikowi w wymiarze do czterech lat pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli mu nabyć prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2028 r.

4. Urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o którym mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2, przysługuje pracownikowi w wymiarze do trzech lat pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli mu nabyć prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2027 r.”,

b) uchyla się ust. 6b;

6) w art. 11c:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W okresie korzystania z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2, pracownik jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy i otrzymuje świadczenie socjalne w wysokości:

- 1) 75% miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy – w przypadku pracowników przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8a ust. 1, i którym przyznano uprawnienie do urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla przed dniem 1 września 2021 r.;
  - 2) 80% miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy – w przypadku pracowników przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8a ust. 1 i 1a, którzy nabędą uprawnienie do urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla od dnia 1 września 2021 r.”,
- b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:
- „2b. Osobie korzystającej z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla i otrzymującej świadczenie socjalne, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej, nagrody z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowej nagrody rocznej, określonych w przepisach prawa pracy, obowiązujących w przedsiębiorstwie górnicznym, w którym osoba ta jest zatrudniona.”,
- c) w ust. 5:
- uchyla się pkt 2,
  - w pkt 4 skreśla się wyrazy „cofnięcie lub”;
- 7) w art. 11d po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4c w brzmieniu:
- „4a. Jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3, przysługuje pracownikom nieposiadającym uprawnień do urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla:
- 1) zatrudnionym w dniu zbycia, o którym mowa w art. 8a ust. 1a, na powierzchni kopalni, w tym w zakładzie mechanicznej przeróbki węgla, i posiadającym staż pracy w przedsiębiorstwie górnicznym co najmniej rok lub
  - 2) zatrudnionym w dniu zbycia, o którym mowa w art. 8a ust. 1a, pod ziemią i posiadającym staż pracy pod ziemią w przedsiębiorstwie górnicznym co najmniej rok
- z którymi umowa o pracę zostanie rozwiązana za porozumieniem stron w okresie do 3 miesięcy od dnia zbycia, o którym mowa w art. 8a ust. 1a.

4b. Pracownikom, o których mowa w ust. 4a, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3, w wysokości 120 000 zł.

4c. Kwota jednorazowej odprawy pieniężnej, o której mowa w ust. 4b, nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.”;

8) w art. 11g dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w odniesieniu do danych osobowych zgromadzonych na podstawie ust. 1 jest administratorem w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾).”;

9) uchyla się art. 11h;

10) po art. 11h dodaje się art. 11i w brzmieniu:

„Art. 11i. Minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych,
- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej, o której mowa w pkt 1,
- 3) warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej, o której mowa w pkt 1

– biorąc pod uwagę zapewnienie sprawności wypłacania jednorazowych odpraw pieniężnych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.”;

11) w art. 12:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 2”,
- b) uchyla się ust. 2,
- c) w ust. 9 skreśla się wyraz „,II”,
- d) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany przez ZUS ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”,

---

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

e) dodaje się ust. 11–16 w brzmieniu:

„11. Przedsiębiorstwo górnicze, o którym mowa w art. 8 ust. 1, występuje z wnioskiem do ZUS o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego dla osób, o których mowa w ust. 1–7, po ustaleniu ich uprawnień do bezpłatnego węgla. We wniosku określa się wysokość ekwiwalentu pieniężnego i okres, za jaki ekwiwalent pieniężny przysługuje.

12. Ekwiwalent pieniężny wypłaca się wraz z wypłatą emerytury lub renty, z tym że w przypadku:

- 1) przyznania emerytury lub renty po raz pierwszy, ekwiwalent pieniężny wypłaca się za okres od pierwszego dnia miesiąca, w którym powstało prawo do emerytury lub renty;
- 2) przekazania wniosku, o którym mowa w ust. 11, po terminie płatności emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny wypłaca się:
  - a) w terminie płatności emerytury lub renty, przypadającym po dniu przekazania wniosku, albo
  - b) w następnym terminie płatności emerytury lub renty, jeżeli okres pomiędzy datą przekazania wniosku a terminem płatności, o którym mowa w lit. a, jest krótszy niż 30 dni;
- 3) przyznania renty rodzinnej po emerycie lub renciście, ekwiwalent pieniężny przysługuje po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi lub renciście.

13. W przypadku zbiegu prawa do ekwiwalentu pieniężnego na podstawie ustawy wypłaca się tylko jeden ekwiwalent pieniężny.

14. Wstrzymanie wypłaty emerytury lub renty nie powoduje zawieszenia wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, chyba że ustało prawo do emerytury lub renty. W razie wstrzymania wypłaty emerytury lub renty wskutek zawieszenia prawa do tych świadczeń, ekwiwalent pieniężny wypłaca się kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.

15. Jeżeli zawieszeniu podlega część renty rodzinnej przyznanej więcej niż jednej osobie, część ekwiwalentu pieniężnego przysługującą pozostałym osobom pobierającym rentę rodzinną wypłaca się wraz z tą rentą.

16. Przy dochodzeniu zwrotu nienależnie pobranego ekwiwalentu pieniężnego przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczące dochodzenia zwrotu

nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych stosuje się odpowiednio.”;

12) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracownikom i byłym pracownikom kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2019 r. oraz w okresie od dnia 1 września 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, jest wypłacana przez to przedsiębiorstwo z dotacji budżetowej renta wyrównawcza przyznana na podstawie prawomocnego wyroku sądu, ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej między kopalnią a pracownikiem lub byłym pracownikiem.”;

13) w art. 15:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych,”

b) w pkt 3 skreśla się wyrazy „cofnięcie lub”;

14) w art. 25 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sposobu wykorzystania środków pochodzących z budżetu państwa na realizację zadań określonych w ustawie oraz udzielanej pomocy publicznej;”;

15) w art. 26:

a) w ust. 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W każdym roku budżetowym Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, w projekcie ustawy budżetowej określi wysokość dotacji oraz nominalną wartość skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, na finansowanie:”

– uchyla się pkt 4,

b) uchyla się ust. 5;

16) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„Art. 26a.1. W latach 2022–2027 minister właściwy do spraw finansów publicznych może przekazać przedsiębiorstwu, o którym mowa w art. 8 ust. 1, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, skarbowe papiery wartościowe z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa, jeżeli

jest to niezbędne do realizacji jego zadań określonych w ustawie, do wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy.

2. Akcje w podwyższonym kapitale zakładowym przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, zostaną objęte przez Skarb Państwa.

3. Do podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526 i 2320).

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

5. List emisyjny zawiera w szczególności:

- 1) datę emisji;
- 2) powołanie podstawy prawnej emisji;
- 3) jednostkową wartość nominalną;
- 4) walutę, w której może następować emisja, lub sposób określenia waluty emisji;
- 5) cenę lub sposób jej ustalenia;
- 6) stopę procentową lub sposób jej obliczania;
- 7) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz należności ubocznych;
- 8) datę, od której nalicza się oprocentowanie skarbowych papierów wartościowych tej emisji;
- 9) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

6. Emisja skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych.

7. Do emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 i 1236), oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy nie stosuje się.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, 1163 i 1243) po art. 52zc dodaje się art. 52zd w brzmieniu:

„Art. 52zd. Zwalnia się od podatku dochodowego kwoty jednorazowych odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 11d ust. 4b ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821 oraz z 2021 r. poz. ...).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1192) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 uchyla się pkt 3;
- 2) użyte w art. 5 w ust. 1, w ust. 2 dwukrotnie i w ust. 3 wyrazy „Orzech II” zastępuje się wyrazem „Orzech”;
- 3) w art. 11:
  - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ekwiwalent oraz koszty związane z obsługą wypłaty ekwiwalentu są finansowane ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”,
  - b) uchyla się ust. 2–5;
- 4) uchyla się art. 12.

Art. 4. Przepis art. 11c ust. 2b ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się także do osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęły korzystanie z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, a które po tym dniu spełniły warunki do nabycia prawa do nagrody, o której mowa w art. 11c ust. 2b ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 5. W 2021 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych może przekazać przedsiębiorstwu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, skarbowe papiery wartościowe z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa, jeżeli jest to niezbędne do realizacji jego zadań określonych w ustawie zmienianej w art. 1, do wysokości 458 000 000 zł. Przepis art. 26a ust. 2–7 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 6. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 11c ust. 5 i art. 15 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 11c ust. 5 i art. 15

ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane.

Art. 7. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań i wykonanie działań wynikających z ustawy zmienianej w art. 1 w latach 2021–2027 wynosi 8 245 mln zł.

2. Limit wydatków, o których mowa w ust. 1, jest pomniejszany o nominalną wartość skarbowych papierów wartościowych przekazanych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, na podstawie art. 5 oraz art. 26a ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2021 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 11 lit. c i art. 3 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Sytuacja rynku surowców energetycznych, mniejsze zapotrzebowanie na produkowaną z węgla energię elektryczną, polityka klimatyczna Unii Europejskiej, jak również globalna recesja gospodarcza spowodowana pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, spowodowały, że dalsze stabilne funkcjonowanie branży górniczej zostało zagrożone. W związku z tym podjęto decyzję o konieczności kontynuowania działań optymalizacyjnych i zmodyfikowaniu dotychczasowych zasad funkcjonowania sektora węgla kamiennego. Zasadniczym celem projektu jest zmiana przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821), zwanej dalej „ustawą”, polegająca na wydłużeniu okresu zbywania mienia przedsiębiorstw górniczych na rzecz przedsiębiorstwa zajmującego się likwidacją, a także wydłużeniu terminu uprawniającego pracowników przedsiębiorstw górniczych do skorzystania z możliwych świadczeń. Konieczność kontynuacji restrukturyzacji polskiego sektora górnictwa węgla kamiennego w dużej mierze wynika z utrzymującej się od dłuższego czasu trudnej sytuacji na międzynarodowym rynku węgla. W latach 2016–2019 przeplatające się wzrosty i spadki cen węgla powodowały poprawę lub pogorszenie funkcjonowania sektora górniczego. W okresie od dnia 30 września 2016 r. do dnia 8 maja 2019 r. cena węgla w portach Amsterdam–Rotterdam–Antwerpia (ARA) nie spadała poniżej 70\$/t. Natomiast od czwartego kwartału 2019 r. do kwietnia 2020 r., ceny węgla energetycznego w Europie systematycznie spadały. Aktualnie tona surowca w portach ARA wyceniana jest na około 68 \$/t. Za główne przyczyny spadków przedmiotowych cen można uznać: wysoką podaż oraz niskie ceny gazu ziemnego, obniżki cen ropy naftowej, wysokie temperatury powietrza w Europie w okresie zimowym w 2020 r., spadek cen energii w Niemczech, obniżki stawek frachtów, pogorszenie prognozowanej rentowności europejskiej energetyki opartej na węglu. Spadków cen węgla w Europie nie były w stanie zahamować nawet okresowe wzrosty jego zużycia w niemieckich elektrowniach, związane z mniejszą podażą energii z elektrowni wiatrowych. Dodatkową presją na spadek cen węgla energetycznego wytwarza aktualnie występująca pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, która doprowadziła do gwałtownego spadku aktywności gospodarczej na świecie, a w ślad za tym, do obniżenia popytu na energię elektryczną. Perspektywy cenowe węgla

energetycznego na najbliższe okresy nie napawają optymizmem. Główne światowe ośrodki analityczne, które opracowują tego typu prognozy dla węgla energetycznego (w formule FOB Australia), spodziewają się utrzymania relatywnie niskich nominalnych cen surowca w kilkuletnim horyzoncie czasowym.

Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na sytuację w górnictwie jest rynek energii. Analizując sytuację na polskim rynku energii elektrycznej w okresie ostatniego pięciolecia, można zauważyć szereg zmian o charakterze wielkoskalowym i długoterminowym, które w znaczący sposób dotknęły nie tylko bezpośrednich uczestników rynku, ale również całe jego otoczenie. Spośród czynników determinujących transformację zachodzącą w sektorze elektroenergetycznym można wydzielić dwie zasadnicze grupy – czynniki o charakterze legislacyjnym/regulacyjnym oraz czynniki o charakterze technologicznym. Pierwsze z nich wynikają w głównej mierze z polityki klimatycznej i energetycznej Unii Europejskiej, która opiera się na realizacji wyznaczonych celów w zakresie dekarbonizacji sektora energetycznego, zwiększenia udziału odnawialnych źródeł w produkcji oraz zużyciu energii, ujednoczenia i utworzenia regionalnych, ponadpaństwowych rynków energii oraz zwiększenia efektywności energetycznej. Z kolei do czynników technologicznych należą między innymi zwiększony poziom dostępności paliwa gazowego jako alternatywy dla paliw stałych, zmniejszające się koszty inwestycyjne i operacyjne odnawialnych źródeł energii oraz rozwój technologii magazynowania energii.

Nie bez wpływu na funkcjonowanie sektora górniczego pozostaje krajowa polityka energetyczna. Jednocześnie z uwagi na konieczność, odpowiednio, bezpośredniego stosowania bądź implementowania prawodawstwa unijnego, należy oczekiwać, że akty prawne dotyczące polityki energetycznej Polski będą powiązane z kierunkami wyznaczonymi przez Unię Europejską.

Według założeń Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. (PEP2040), która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 2 lutego 2021 r., Polska będzie przechodzić transformację energetyczną. Na podstawie PEP2040 Polska będzie dążyła do gospodarki niskoemisyjnej przez realizację sprawiedliwej transformacji energetycznej, rozwój odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej oraz poprawę jakości powietrza. Wskazane w PEP2040 kierunki są zbieżne z polityką energetyczną UE. W 2040 r. ponad połowę mocy zainstalowanych będą stanowić źródła zeroemisyjne.

PEP2040 zakłada, że w 2030 r. udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej nie będzie przekraczać 56%, ponadto zakłada odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., a na obszarach wiejskich do 2040 r.; przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r. Popyt na węgiel kamienny będzie pokrywany zasobami własnymi, a relacja import-eksport będzie miała charakter uzupełniający. Rola tego surowca ulegnie ograniczeniu. W czasie ewolucyjnej transformacji polskiego sektora energetycznego jest niezbędne zapewnienie przez polski sektor górnictwa pewnych dostaw węgla kamiennego po konkurencyjnych cenach. Z tego względu jest konieczne zapewnienie rentowności sektora oraz racjonalna eksploatacja, wykorzystanie i dystrybucja surowca.

To głównie te czynniki przyczyniły się do pogorszenia kondycji ekonomiczno-finansowej polskich przedsiębiorstw górniczych. Dlatego też stało się niezbędne opracowanie i realizacja planu naprawczego, który z jednej strony zapewni szeroko rozumiane bezpieczeństwo energetyczne państwa przez kontynuację wydobycia węgla w sposób ekonomicznie uzasadniony, a z drugiej strony spowoduje wygaszenie działalności jednostek, które przynoszą największe straty, a ich dalsze funkcjonowanie jest ekonomicznie i geologicznie nieuzasadnione.

Zaniechanie procesu restrukturyzacji, a w konsekwencji upadłość przedsiębiorstw węglowych, mogłoby spowodować bardzo poważne reperkusje społeczno-gospodarcze dla Górnego Śląska. Najważniejsze z nich to między innymi: brak możliwości realizacji zobowiązań finansowych, zagrożenie bezpieczeństwa energetycznego kraju, skutki społeczne upadłości, szeroko rozumiane skutki dla kooperantów przedsiębiorstw węglowych. Nie bez wpływu na tę sytuację pozostaje, trwający od stycznia 2020 r., stan pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, rozprzestrzeniającego się w bardzo szybkim tempie po całym świecie. Tym razem nie jest to przypadek koniunkturalnego kryzysu, po którym w naturalny sposób przychodzi ożywienie i poprawa sytuacji rynkowej, ale stan niemalże permanentnego zatrzymania gospodarki światowej. W tych warunkach kluczowym wyzwaniem staje się kwestia nie tyle okresowego wsparcia w warunkach przejściowego kryzysu, ale zbudowania mechanizmów wspierających zachowanie produkcji i miejsc pracy, umożliwiających podjęcie normalnego wydobycia po ustaniu epidemii.

Kryzys wywołany epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 spowodował spadek zapotrzebowania na energię elektryczną, a w konsekwencji na węgiel dostarczany z kopalń Polskiej Grupy Górniczej (zwanej dalej: „PGG”) do elektrowni. Cała gospodarka obniżyła zużycie energii elektrycznej o około 10–12%, co bezpośrednio przełożyło się na spadek przychodów PGG i pogorszyło jej sytuację finansową. Dodatkowo, niektóre ze spółek energetycznych zwróciły się do PGG z wnioskiem o renegotjację kontraktów handlowych i zmniejszenie dostaw surowca.

Mając na uwadze powyższe, projektodawca widzi potrzebę niezwłocznego wprowadzenia zmian do obowiązujących regulacji prawnych dotyczących górnictwa węgla kamiennego. Jest to niezbędne ze względu na konieczność finansowania skutków restrukturyzacji sektora wynikających z realizowanych w ubiegłych latach programów rządowych, jak i umożliwienia podejmowania działań związanych z dalszą restrukturyzacją sektora węgla kamiennego w Polsce.

Niniejsza nowelizacja ustawy stanowi kontynuację działań rozpoczętych w 2015 r. po przyjęciu przez Radę Ministrów w dniu 7 stycznia 2015 r. do realizacji „Planu naprawczego Kompanii Węglowej S.A.”. Wprowadzenie zmian w ustawie jest niezbędne w celu umożliwienia dalszego nabywania kopalń przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. (zwaną dalej: „SRK S.A.”) i przeprowadzenia ich likwidacji, jak również prowadzenia w nich restrukturyzacji zatrudnienia. Intencją zmian w zakresie terminów przekazywania zbędnego majątku produkcyjnego oraz pracowników jest zapewnienie sektorowi bezpiecznego środowiska regulacyjnego w okresie istotnych i szybkich zmian. Zaproponowana w art. 1 projektowanej ustawy zmiana brzmienia ust. 1–3 w art. 8 oraz dodanie ust. 1a w art. 8a umożliwi SRK S.A. nabycie kolejnych kopalń od funkcjonujących spółek węglowych oraz finansowanie ich likwidacji z dotacji budżetowej.

Celem projektu jest również umożliwienie skorzystania z instrumentów osłonowych i należnych z tego tytułu świadczeń socjalnych pracownikom zatrudnionym w kopalni, zakładzie górniczym lub jego oznaczonej części, nabytych po dniu 1 stycznia 2015 r. przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1, którzy w okresie likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, nie posiadają uprawnień emerytalnych. Tymi instrumentami są:

- 1) urlop górniczy albo

- 2) urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, albo
- 3) jednorazowa odprawa pieniężna.

2. Wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym i projektowanym stanem organizacyjnym i prawnym

Proponowana nowelizacja ustawy wprowadza zmiany o charakterze systemowym w obowiązujących regulacjach w zakresie:

- 1) przedłużenia obowiązywania regulacji dotyczących możliwości zbywania kopalń, zakładów górniczych lub ich oznaczonych części do końca 2023 r.;
- 2) przedłużenia obowiązywania regulacji dotyczących restrukturyzacji zatrudnienia;
- 3) określenia wysokości limitu środków przeznaczonych na realizację zadań i wykonanie działań wynikających z ustawy zmienianej w art. 1, do dnia 31 grudnia 2027 r., tj. do daty utraty ważności decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (2010/787/UE).

Ponadto, w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400 oraz z 2021 r. poz. 1104) i wejściem w życie art. 48, który stanowi, że w roku 2021:

- 1) świadczenia, o których mowa w:
  - a) art. 1 ustawy z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1192),
  - b) art. 12 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821),

2) koszty obsługi wypłat świadczeń, o których mowa w pkt 1 – są finansowane ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wystąpiła potrzeba wprowadzenia zmian w art. 12 ustawy, a także w ustawie z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych.

Poniżej zostały przedstawione zasadnicze zmiany, jakie wprowadza nowelizacja ustawy w zakresie przedłużenia obowiązywania regulacji dotyczących możliwości zbywania kopalń, zakładów górniczych lub ich oznaczonych części do końca 2023 r. oraz kontynuowania, w związku z tym, procesu restrukturyzacji zatrudnienia.

Zmiana zapewniająca kontynuację procesu restrukturyzacji została wprowadzona przez zmianę brzmienia ust. 1 i 2 w art. 8 (art. 1 pkt 1 ustawy zmieniającej), w którym przedłużono – zgodnie z postanowieniami – możliwość prowadzenia działań likwidacyjnych przez SRK S.A. wobec kopalń, których likwidację rozpoczęto od dnia 1 września 2021 r., ale przed dniem 1 stycznia 2024 r. oraz możliwość finansowania tych działań ze środków budżetowych.

W art. 8 ustawy dokonano zmiany brzmienia ust. 3 (art. 1 pkt 1 ustawy zmieniającej) w celu doprecyzowania, że w sytuacji, kiedy likwidację kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części rozpoczęto w okresie pomiędzy dniem 1 stycznia 2019 r. a dniem 1 września 2021 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, jak również po dniu 31 grudnia 2023 r., przedsiębiorstwo górnicze będzie finansować ten proces z funduszu likwidacji zakładu górniczego w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

W art. 8a dodano ust. 1a, na podstawie którego ulega przedłużeniu od dnia 1 września 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. termin nieodpłatnego zbycia kopalń, zakładów górniczych lub ich oznaczonych części do SRK S.A. przez przedsiębiorstwo górnicze (art. 1 pkt 2 lit. a ustawy zmieniającej). Powyższa zmiana spowodowała w konsekwencji konieczność wprowadzenia zmian w innych przepisach ustawy przez dodanie w art. 8a w ust. 2 i 4 po wyrazach „w ust. 1” wyrazów: „i 1a” (art. 1 pkt 2 lit. b ustawy zmieniającej) oraz w art. 8b w ust. 1 i 3, w art. 8c w ust. 1 i 2, w art. 8d i w art. 8e w ust. 1 po wyrazach „art. 8a ust. 1” wyrazów: „i 1a” (art. 1 pkt 3 ustawy zmieniającej).

W art. 11a ust. 3 nadano brzmienie: „Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, mogą zostać przyznane pracownikowi tylko raz.”. Dotychczas przepis odnosił się tylko do pkt 1 i 2 wymienionych w ust. 1, tj. urlopu górniczego oraz urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla. Biorąc pod uwagę, że w 2018 r. zakończyła się wypłata jednorazowych odpraw dla pracowników, którzy przechodząc w latach 2015–2018 do SRK S.A. skorzystali z wyżej wymienionych uprawnień, projektodawca uznał za konieczne wprowadzenie zastrzeżenia, że pracownik również z jednorazowej odprawy pieniężnej może skorzystać tylko raz. Nie można bowiem wykluczyć, że pracownik ponownie mógł zostać zatrudniony w przedsiębiorstwie górniczym, i ponownie mógłby znaleźć się w grupie osób, które mogłyby skorzystać ze świadczeń osłonowych, o którym mowa w art. 11a ust. 1 (art. 1 pkt 4 ustawy zmieniającej).

Ze względu na przedłużenie okresu stosowania rozwiązań zawartych w ustawie było także konieczne przedłużenie terminów uzyskania uprawnień emerytalnych przez osoby korzystające z urlopów, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2. W związku z tym, w art. 11b ust. 3 i 4 ustawy (art. 1 pkt 5 lit. a ustawy zmieniającej) dokonano stosownych zmian, przy czym wydłużenie terminów do dnia 1 stycznia 2028 r. dla osób korzystających z urlopu górniczego oraz do dnia 1 stycznia 2027 r. dla osób korzystających z urlopów dla pracowników zakładów mechanicznej przeróbki węgla, dotyczy wyłącznie pracowników, którzy w ramach procesu restrukturyzacji przeszli lub przejdą wraz z majątkiem do SRK S.A. Ponadto w art. 11b uchylono ust. 6b (art. 1 pkt 5 lit. b ustawy zmieniającej). Celem uchYLENIA przepisu jest umożliwienie skorzystania z urlopu górniczego również osobom określonym w art. 11b ust. 6a, które przejdą wraz z majątkiem do SRK S.A. po dniu 1 września 2021 r.

W zakresie świadczenia socjalnego, które otrzymują pracownicy korzystający z urlopu górniczego oraz urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, dokonano podwyższenia wysokości świadczenia socjalnego do wysokości 80% miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy dla pracowników, którym uprawnienie do urlopu górniczego lub urlopu dla pracownika zakładu przeróbki mechanicznej węgla zostanie przyznane po dniu 1 września 2021 r., czyli po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy. Przedmiotowej zmiany dokonano na wniosek strony społecznej, zgłoszony podczas spotkań dotyczących negocjacji zapisów umowy społecznej (art. 1 pkt 6 lit. a ustawy zmieniającej). Zmiana wysokości świadczenia z 75% do 80% wyłącznie dla osób, którym świadczenie to zostanie przyznane po dniu 1 września 2021 r. jest realizacją zapisów umowy społecznej. Negocjacje wysokości świadczenia urlopowego w czasie rozmów nad zapisami umowy społecznej prowadzone były ze związkami zawodowymi, które reprezentowały pracowników przedsiębiorstw górniczych. W związku z powyższym tylko osoby, które będą nabywały uprawnienie do urlopu po podpisaniu umowy społecznej, powinny otrzymać świadczenie socjalne w podwyższonej wysokości. Natomiast osoby, które nabyły uprawnienie przed tą datą i którym nadal jest ono wypłacane, powinny podlegać przepisom ustawy, na podstawie których zostało im przyznane to świadczenie. Ponadto pracownicy, którzy skorzystali z prawa do urlopów górniczych lub urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla na podstawie obowiązujących przepisów, zdecydowali się na ten krok w momencie, kiedy była prowadzona

restrukturyzacja w sektorze górnictwa węgla kamiennego mająca na celu poprawę rentowności i efektywności funkcjonowania czynnych spółek węglowych. Dla takich osób istniała możliwość, po przejściu na emeryturę, ponownego zatrudnienia w sektorze lub w firmach świadczących usługi na rzecz przedsiębiorstw górniczych. Obecnie planowana transformacja sektora górnictwa węgla kamiennego ma na celu jego likwidację, więc osoby, które zdecydują się na skorzystanie ze świadczenia osłonowego w postaci urlopów po przejściu na emeryturę, nie będą miały możliwości ponownego zatrudnienia w kopalniach, gdyż cały sektor zostanie zlikwidowany, a liczba miejsc pracy systematycznie będzie się zmniejszać. Jednocześnie zgodnie z zapisami umowy społecznej w pierwszej kolejności będzie wykorzystywana, w ramach jednego przedsiębiorstwa górniczego, alokacja pracowników z kopalń przeznaczonych do likwidacji do innych kopalń, które nadal będą prowadzić wydobywanie. Prowadzona w ten sposób przez przedsiębiorstwa górnicze polityka zatrudnieniowa w znacznym stopniu ograniczy, a wręcz uniemożliwi, zatrudnienie osób na emeryturze, które skorzystają z urlopów po wejściu w życie projektu. Wprowadzenie projektem, dla nowych osób, które skorzystają ze świadczeń urlopowych, świadczenia w wysokości 80% miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy jest w tej sytuacji w pełni uzasadnione, gdyż będą one odchodzić z górnictwa w innej rzeczywistości gospodarczej, tj. likwidacji sektora, a nie tylko jego restrukturyzacji. W art. 11c ustawy dokonano także zmiany polegającej na dodaniu ust. 2b, który stanowi, że osobie korzystającej z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla i otrzymującej świadczenie socjalne, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej, nagrody z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowej nagrody rocznej, określonych w przepisach prawa pracy, obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, w którym osoba ta jest zatrudniona (art. 1 pkt 6 lit. b ustawy zmieniającej).

Pracownik korzystający z urlopu górniczego lub urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy i otrzymuje świadczenie socjalne w wysokości zapisanej w art. 11c ust. 1 miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy. Sposób obliczania wynagrodzenia za urlop reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz

ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. poz. 14, z późn. zm.). Dodatkowo do podstawy obliczania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy wlicza się: nagrodę z okazji „Dnia Górnika” w wysokości 1/12 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody, dodatkową nagrodę roczną w wysokości 1/12 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody, nagrodę jubileuszową w wysokości 1/60 nagrody, a w przypadku ratowników górniczych – 1/36 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody.

Zaproponowany w projekcie przepis art. 11c ust. 2b jest pożądanym, aby wyeliminować zgłaszane przez osoby pobierające świadczenia socjalne roszczenia, wynikające z zakładowych przepisów prawa pracy z tytułu nagrody z okazji „Dnia Górnika”, dodatkowej nagrody rocznej oraz nagród jubileuszowych, pomimo uwzględniania tych świadczeń w świadczeniu socjalnym, co stanowi przejaw nierównego traktowania w zatrudnieniu w stosunku do osób wykonujących pracę, gdyż ci ostatni otrzymują takie świadczenie tylko jeden raz. Zdaniem sądów przepis art. 11c ust. 1 i 2 określa jedynie sposób wyliczenia świadczenia socjalnego, tj. jakie składniki i w jakiej wysokości składają się na świadczenie socjalne przysługujące pracownikowi przebywającemu na urlopie górniczym lub urlopie dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla. Nie daje to jednak podstaw do uznania, że pracownikowi co miesiąc wypłacana jest przyszła nagroda jubileuszowa. Podkreślić należy, że pracownik przebywający na urlopie nadal pozostaje w stosunku pracy i okres ten traktowany jest na równi z okresem zatrudnienia. Wprowadzenie przepisu art. 11c ust. 2b w proponowanej treści pozwoli na wyeliminowanie nierównego traktowania między pracownikami świadczącymi pracę, a pracownikami korzystającymi ze świadczeń, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2. Brzmienie przepisu nie pozbawi pracownika możliwości dochodzenia innych roszczeń (np. takich, które powstały w trakcie wykonywania pracy, a których chciałby dochodzić w trakcie trwania urlopu górniczego). W związku z wprowadzeniem do art. 11c ustawy zmienianej ust. 2b, do projektu ustawy nowelizującej dodano przepis przejściowy (art. 4 ustawy nowelizującej), który stanowi, że przepis art. 11c ust. 2b ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się także do osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęły korzystanie z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, a które po tym dniu spełniły warunki do nabycia prawa do nagrody, o której mowa w art. 11c ust. 2b ustawy zmienianej w art. 1. Zastosowanie nowo wprowadzanego przepisu dla osób, które obecnie korzystają z urlopów górniczych albo

urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, ma na celu uniknięcie „podwójnego” wypłacania nagród, o których mowa w art. 11c ust. 2 ustawy zmienianej, i nie ma związku z momentem nabycia uprawnienia do świadczeń osłonowych. W ocenie projektodawcy, w ustawie z dnia 22 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 143) nie doprecyzowano, że wliczenie do podstawy obliczania wynagrodzenia jak za urlop wypoczynkowy dodatkowych składników w postaci proporcjonalnych do upływu czasu części nagrody z okazji „Dnia Górnika”, dodatkowej nagrody rocznej oraz nagrody jubileuszowej powoduje powstanie braku uprawnienia do tych nagród, wynikających z wewnętrznych przepisów prawa pracy. Trudno uznać, aby celem racjonalnego ustawodawcy było dopuszczenie do podwójnej wypłaty tego samego składnika wynagrodzenia – raz wliczonego proporcjonalnie do wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, które stanowi podstawę ustalenia wysokości świadczenia socjalnego, wypłacanego na podstawie ustawy nowelizowanej, i po raz drugi po zakończeniu okresu urlopu górniczego albo urlopu dla pracownika zakładu przeróbki mechanicznej węgla, wypłacanego w oparciu o przepisy prawa pracy, obowiązujące w przedsiębiorstwie górniczym. Brak tego doprecyzowania skutkuje obecnie sprawami sądowymi, bowiem, jak wspomniano powyżej, zdaniem sądów przepis art. 11c ust. 1 i 2 określa jedynie sposób wyliczenia świadczenia socjalnego, tj. jakie składniki i w jakiej wysokości składają się na świadczenie socjalne przysługujące pracownikowi przebywającemu na urlopie górniczym lub urlopie dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla. Nie daje jednak podstaw do uznania, że pracownikowi co miesiąc wypłacana jest przyszła nagroda jubileuszowa. Wprowadzenie do ustawy nowelizującej zarówno ust. 2b w art. 11 ustawy nowelizowanej, jak i przepisu przejściowego w art. 4 ustawy nowelizującej, ma na celu jednoznaczne rozstrzygnięcie tej kwestii.

Ponadto w art. 11c uchyla się w ust. 5 pkt 2 oraz w pkt 4 skreśla się wyrazy „cofnięcie lub” (art. 1 pkt 6 lit. c ustawy zmieniającej). Proponowane zmiany mają na celu uporządkowanie zakresu, w jakim ma być wydane rozporządzenie. Dotychczas „cofnięcie” dotacji było rozumiane jako zwrot w sytuacji, gdy dotację wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem. W ocenie projektodawcy zapis ten nie jest konieczny, gdyż w art. 26 ust. 6 ustawy zmienianej jest to bezpośrednio wskazane. Ponadto, na podstawie

dotychczasowych doświadczeń tryb przyznawania i wypłacania świadczenia powinien zostać w gestii podmiotu realizującego wypłaty urlopów.

Przedłużenie okresu stosowania rozwiązań zawartych w ustawie spowodowało konieczność wydłużenia terminów skorzystania z jednorazowych odpraw pieniężnych przez pracowników (art. 1 pkt 7 ustawy zmieniającej). W związku z tym w art. 11d ustawy dodano ust. 4a–4c. Jak wynika z dodanych przepisów, w stosunku do przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2018 r., oprócz możliwości skorzystania z jednorazowej odprawy pieniężnej przez pracowników powierzchni, rozszerzono grupę uprawnionych o pracowników dołowych, posiadających co najmniej roczny staż pracy pod ziemią w przedsiębiorstwie górniczym. Obniżono również próg wymaganego stażu pracy w przedsiębiorstwie górniczym z 5 lat do 1 roku dla pracowników powierzchni. Projektodawca założył, że skala restrukturyzacji powinna być większa niż poprzednio (zupełnie inna sytuacja na rynku węgla i energii), a nie będzie możliwe zrealizowanie zakładanego poziomu restrukturyzacji bez odejść większej liczby pracowników zatrudnionych zarówno na powierzchni, jak i pod ziemią.

Na wniosek strony społecznej, zgłoszony podczas spotkań dotyczących negocjacji zapisów umowy społecznej, dokonano zmiany wysokości jednorazowej odprawy pieniężnej. Dotychczasowa wielokrotność należnego przeciętnego wynagrodzenia pracownika z pierwszego półrocza roku poprzedzającego rozwiązanie umowy o pracę, która obowiązywała do końca 2018 r., została zastąpiona kwotą 120 000 zł dla każdego pracownika (art. 1 pkt 7 ustawy zmieniającej). Zmiana obejmuje wyłącznie pracowników z kopalń, których likwidację rozpoczęto po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej. Ponadto, zaproponowano wprowadzenie przepisów zwalniających jednorazową odprawę pieniężną z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych (art. 2 ustawy zmieniającej) oraz z oskładkowania składką zdrowotną z uwagi na to, że jednorazowa odprawa pieniężna jest pewnego rodzaju formą zadośćuczynienia za utratę miejsca pracy. Za wprowadzeniem do projektu ustawy przepisów w zakresie zwolnienia z opodatkowania oraz wyłączenia z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne jednorazowej odprawy pieniężnej, oprócz wynegocjowania ze stroną społeczną określonej kwoty świadczenia, przemawiają także następujące dodatkowe przesłanki:

– podobne rozwiązanie zastosowano w tzw. „ustawach rekompensacyjnych” tj. w art. 9 i art. 12 ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu

utrąty prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. poz. 1971) oraz w art. 10 i art. 12 ustawy z dnia 23 listopada 2018 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla oraz z tytułu zaprzestania pobierania bezpłatnego węgla przez osoby niebędące pracownikami przedsiębiorstwa górniczego (Dz. U. z 2019 r. poz. 29). Na podstawie ustaw rekompensacyjnych wypłacano świadczenie z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla przez osoby uprawnione. Proponowane w projekcie rozwiązanie wypłaty jednorazowych odpraw pieniężnych dla pracowników, którzy odejdą z sektora górnictwa węgla kamiennego, można potraktować jako rekompensatę za utracone miejsce pracy,

– jest ona skierowana do grupy pracowników przedsiębiorstw górniczych, którzy w wyniku prowadzonej likwidacji sektora górnictwa węgla kamiennego stracą swoje miejsce pracy. Jednorazową odprawę pieniężną otrzymają osoby często posiadające specyficzne, szczególne kwalifikacje do wykonywania pracy tylko w sektorze wydobywczym i w momencie przemian gospodarczych, idących w kierunku całkowitego zamknięcia górnictwa węgla kamiennego, będą miały problem ze znalezieniem nowego zatrudnienia. Środki z jednorazowej odprawy pieniężnej pozwolą na uzyskanie przez nie nowych kwalifikacji, a w konsekwencji na znalezienie nowej pracy poza sektorem górniczym. Otrzymane świadczenie pozwoli również na spokojne poszukiwanie takiego miejsca pracy, które będzie gwarantowało wynagrodzenie na podobnym poziomie do tego, jakie otrzymują obecnie.

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. zgodnie z ustawą prowadzi monitoring zmian stanu zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego, a co za tym idzie, prowadzi również rejestr pracowników, którzy skorzystali z uprawnień i świadczeń określonych ustawą. Mając na względzie bezpieczeństwo i ochronę danych osobowych pracowników, które gromadzi i przetwarza Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., w art. 11g dodano ust. 2, upoważniający ją do przetwarzania danych osobowych pracowników, którzy skorzystali z uprawnień i świadczeń określonych ustawą i zawartych w rejestrze, w celu realizacji zadań, o których mowa w ustawie (art. 1 pkt 8 ustawy zmieniającej). W projekcie ustawy nie wprowadzono przepisów dotyczących okresu przechowywania danych osobowych (retencji danych) przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. pozyskiwanych do rejestru pracowników, o którym mowa w art. 11g ust. 1. Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. e RODO, dane osobowe muszą być przechowywane przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane. Dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile

będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych, z zastrzeżeniem, że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy RODO w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą. Oznacza to, że dane powinny być przechowywane przez okres, kiedy ich przetwarzanie jest niezbędne dla realizacji celu przetwarzania. Punktem granicznym jest w takim przypadku osiągnięcie przez administratora danych zakładanego w chwili zbierania danych celu, w jakim pozyskał i przetwarzał dane osobowe. Odnosząc powyższe do przedmiotowego rejestru, należy wskazać, że zgodnie z art. 11g ustawy zmienianej w art. 1 Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. prowadzi rejestr pracowników, którzy skorzystali z uprawnień i świadczeń określonych ustawą. Celem prowadzenia tego rejestru jest natomiast weryfikacja, czy dana osoba, która zamierza skorzystać z uprawnień przewidzianych w ustawie, nie skorzystała z nich już wcześniej. Jest to zatem cel wynikający z ustawy. Ze swojej istoty, nie jest możliwe określenie okresu retencji danych, gdyż ich usunięcie powodowałoby dysfunkcyjność rejestru i jego nieprzydatność dla celów, dla których powstał, jak również dla celów, w jakim dane osobowe są przetwarzane. Dane te powinny się znajdować zatem w rejestrze w sposób ciągły. Oznacza to, że ich przetwarzanie przez cały okres, gdy dane te znajdują się w rejestrze, jest niezbędne dla realizacji celu ich przetwarzania. W konsekwencji, przetwarzanie tych danych jest zgodne z RODO i spełnia wymagania wynikające z art. 5 ust. 1 lit. e RODO. Zgodnie z dotychczasowym art. 11g ustawy zmienianej w art. 1 monitoring zmian stanu zatrudnienia w kopalniach likwidowanych, w tym wykorzystania uprawnień i świadczeń, o których mowa w art. 11a ust. 1 ustawy, oraz rejestr pracowników, którzy skorzystali z uprawnień i świadczeń określonych ustawą, prowadzi Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., która posiada ustawową kompetencję do prowadzenia rejestru, a zatem do przetwarzania danych w celu jego prowadzenia, w tym także do ich pozyskiwania i gromadzenia. Wypada zauważyć, że przepisy RODO nie ograniczają sposobu pozyskiwania danych przez administratorów. Wymagają jedynie, aby pozyskanie takie odbywało się legalnie, a zatem miało swoją podstawę prawną. Statuuje również obowiązek informacyjny względem podmiotów, których dane są przetwarzane. W praktyce Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. otrzymuje dane osobowe pracowników od SRK S.A. na bieżąco, tj. po złożeniu przez pracownika wniosku o skorzystanie ze świadczenia. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. prowadzi przedmiotowy rejestr wyłącznie w formie elektronicznej i ma on charakter niejawnny.

Dane osobowe, które są w nim przetwarzane, to: imię i nazwisko, PESEL, data urodzenia, zawód wyuczony i wykonywany, średnie wynagrodzenie, miejsce i wymiar czasu pracy, staż pracy, data zatrudnienia w jednostce, data rozpoczęcia i zakończenia świadczenia, rodzaj świadczenia osłonowego, wnioskowane i wypłacone miesięczne kwoty świadczenia. Dostęp do danych osobowych przetwarzanych w rejestrze ma Agencja Rozwoju Przemysłu S.A oraz CONSORG S.A. – wyłącznie w celu wykonywania czynności serwisowych na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.

W projekcie uchyla się art. 11h (art. 1 pkt 9 ustawy zmieniającej) z uwagi na fakt, iż wydane na podstawie tego artykułu rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 kwietnia 2015 r. w sprawie dotacji budżetowych przeznaczonych na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych oraz na pokrycie bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa (Dz. U. poz. 510) określało szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania środków przeznaczonych na wypłatę jednorazowych odpraw pieniężnych, a także szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania środków na pokrycie bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa. Na podstawie tego rozporządzenia przyznawano środki do roku 2018 na jednorazowe odprawy pieniężne i do roku 2016 środki na pokrycie bieżących strat produkcyjnych. Środki na jednorazowe odprawy pieniężne pochodziły z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Projektowana nowelizacja ustawy wprowadza możliwość skorzystania z jednorazowych odpraw pieniężnych od dnia 1 września 2021 r. oraz zmienia źródło ich finansowania na dotację budżetową. Proponowane zmiany spowodowały konieczność dodania po art. 11h art. 11i (art. 1 pkt 10 ustawy zmieniającej), który umożliwi wydanie nowego aktu wykonawczego w celu zapewnienia sprawnej wypłaty jednorazowych odpraw pieniężnych wprowadzonych nowelizacją.

W związku ze zmianą dysponenta środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie wypłat ekwiwalentów pieniężnych, wynikającą z przywołanej powyżej ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, zmiany dokonane w art. 12 ustawy mają charakter porządkujący.

W niniejszym projekcie zaproponowano uchylenie ust. 2 w art. 12 ustawy (art. 1 pkt 11 lit. b ustawy zmieniającej), co wynika z faktu, że pracownikom kopalni likwidowanej

wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, po przejściu na emeryturę lub rentę, począwszy od dnia 1 stycznia 2015 r. nie przysługuje prawo do bezpłatnego węgla. Biorąc pod uwagę to, że pracownicy czynnych spółek węglowych przechodzili do SRK S.A. wraz z majątkiem przeznaczonym do likwidacji począwszy od maja 2015 r., przechodząc po tej dacie na emeryturę lub rentę, nie nabywają prawa do bezpłatnego węgla. Należy zwrócić uwagę, że budżet państwa przejął ciężar finansowania ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla po zlikwidowanych kopalniach, gdyż podczas restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego przed dniem 1 stycznia 2007 r. zlikwidowane kopalnie nie wypowiedziały prawa do bezpłatnego węgla emerytom, rencistom i innym osobom niebędącym pracownikami przedsiębiorstwa górniczego, w przeciwieństwie do przedsiębiorstw górniczych, które podlegały restrukturyzacji w latach 2015–2018.

Konsekwencją uchylenia w art. 12 ust. 2 jest skreślenie w ust. 1 wyrazów „, z zastrzeżeniem ust. 2” (art. 1 pkt 11 lit. a ustawy zmieniającej).

W art. 12 dokonano zmiany brzmienia ust. 10 (art. 1 pkt 11 lit. d ustawy zmieniającej), z którego wynika, że ekwiwalent będzie wypłacany ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Dotychczas ekwiwalent był finansowany z dotacji budżetowej, a dysponentem środków był minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin. Przyjęte rozwiązanie ma na celu skrócenie i usprawnienie procesu przepływu środków z budżetu państwa bezpośrednio do wykonawcy zadania, czyli ZUS. Kolejna zaproponowana zmiana dotycząca ekwiwalentów dla emerytów i rencistów z kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r., dotyczy zmiany jednego z parametrów. Dotychczas przepis określający cenę 1 tony węgla wskazywał sortyment Orzech II. W związku z wysoką dynamiką spadku wielkości produkcji i sprzedaży węgla kamiennego w sortymencie Orzech II, którego cena jest stosowana do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych, należy oczekiwać, że utrzymanie tej tendencji może w przyszłości zagrażać możliwości wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin obwieszczeń w sprawie ceny zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II zgodnie z przepisami ustawy oraz ustawy z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych.

Od 2019 r. produkcja sortymentu Orzech II realizowana jest już tylko w jednej spółce (PGG), wolumen jego sprzedaży w 2019 r. wyniósł jedynie 354,9 tys. ton, a w 2020 r. uległ zmniejszeniu do 312,5 tys. ton. W 2019 r. sprzedaż ta była o 30% niższa niż w 2018 r., i aż o 60% niższa niż w 2011 r.

Z uwagi na niską reprezentatywność tego sortymentu w sprzedaży węgla ogółem, wynoszącą zaledwie 0,6% sprzedaży węgla, uzasadniona jest zmiana sortymentu węgla, na podstawie którego wyliczana będzie cena na potrzeby ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych i rozszerzenie go na sortyment węgla „Orzech”, którego sprzedaż w 2019 r. wyniosła 1 568,6 tys. ton i była blisko 5-krotnie wyższa od sprzedaży „Orzecha II”. Jego produkcja i sprzedaż była realizowana w wielu przedsiębiorstwach górniczych, przez co sortyment „Orzech”, w ocenie projektodawcy, jest bardziej reprezentatywny dla celów określonych w ustawie (art. 1 pkt 11 lit. c ustawy zmieniającej).

Analogiczne zmiany wprowadzono w ustawie z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (art. 3 ustawy zmieniającej).

Kolejną zmianą, wynikającą z przedłużenia okresu stosowania rozwiązań zawartych w ustawie, jest zmiana daty w art. 14 ust. 1 (art. 1 pkt 12 ustawy zmieniającej) dotyczącym wypłacania przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, rent wyrównawczych przyznanych na podstawie prawomocnego wyroku sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej między kopalnią a pracownikiem lub byłym pracownikiem.

Zmiany dokonane w art. 12 ustawy spowodowały w konsekwencji konieczność wprowadzenia zmian:

– w art. 15 ustawy (art. 1 pkt 13 lit. a ustawy zmieniającej) w upoważnieniu do wydania rozporządzenia, wynikającej z rezygnacji przyznawania dotacji ZUS na finansowanie ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Zmiana ta spowodowała potrzebę wprowadzenia do ustawy przepisów regulujących wnioskowanie i zasady wypłaty ekwiwalentów pieniężnych. Zrealizowano to poprzez dodanie w art. 12 ust. 11–16 (art. 1 pkt 11 lit. e ustawy zmieniającej) oraz

– w art. 26 ust. 1 ustawy (art. 1 pkt 15 lit. a tiret drugie ustawy zmieniającej) polegającej na uchyleniu pkt 4 ustawy, dotyczącego corocznego określania w projekcie ustawy

budżetowej wysokości dotacji na finansowanie ekwiwalentów pieniężnych wypłacanych przez ZUS, oraz ust. 5, wskazującego podstawę realizacji tego zadania, tj. umowę zawierana pomiędzy ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin a ZUS (art. 1 pkt 15 lit. b ustawy zmieniającej).

Ponadto w art. 15 w pkt 3 (art. 1 pkt 13 lit. b ustawy zmieniającej) skreśla się również wyrazy „cofnięcie lub” – zmiana ma charakter porządkujący.

Dodatknie po art. 26 art. 26a (art. 1 pkt 16 ustawy zmieniającej) zakłada stworzenie mechanizmu umożliwiającego przekazywanie przedsiębiorstwu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, w latach 2022–2027 skarbowych papierów wartościowych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin, z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego. Powstałe w ten sposób akcje będą mogły być obejmowane wyłącznie przez Skarb Państwa, do czego będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526 i 2320).

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych i sposób realizacji świadczeń z nich wynikających. W projektowanym przepisie zostały określone także elementy listu emisyjnego. Ze względu na to, że cel emisji i przeznaczenie tych papierów wartościowych zostały już określone w projektowanych przepisach, niezasadne jest uzależnianie ich emisji od wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 97 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 i 1236). Z kolei treść listu emisyjnego określa wprowadzany do ustawy art. 26a, co uzasadnia wyłączenie stosowania art. 98 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przekazywanie przedsiębiorstwu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, skarbowych papierów wartościowych ma umożliwić tej spółce realizację zadań określonych w ustawie. Aby zrealizować ten cel, przekazanie to musi być nieodpłatne, dlatego konieczne jest również wyłączenie stosowania art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Środki uzyskane z tytułu rozporządzania skarbowymi papierami wartościowymi mogą być przeznaczone wyłącznie na finansowanie zadań określonych w ustawie. Projektowane rozwiązanie zakłada możliwość corocznego podniesienia kapitału zakładowego dokonywanego przez emisję skarbowych papierów wartościowych.

Możliwość zastosowania powyższego rozwiązania w 2021 r. uregulowano w art. 5 ustawy zmieniającej ze względu na fakt, że będzie to wymagało zmiany ustawy budżetowej na 2021 r., gdyż planowane środki nie zostały uwzględnione w limitach określonych w tej ustawie.

W wyniku dodania art. 26a do ustawy zaszła konieczność zmiany w art. 26 w ust. 1 wprowadzenia do wyliczenia przez dodanie, iż w każdym roku budżetowym Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, określi, oprócz wysokości dotacji, także nominalną wartość skarbowych papierów wartościowych (art. 1 pkt 15 lit. a tiret pierwsze ustawy zmieniającej).

W konsekwencji wprowadzenia art. 26a do ustawy zmieniono brzmienie w art. 25 w ust. 1 pkt 1, w taki sposób, aby prowadzony przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. monitoring wykorzystania środków na realizację zadań określonych w ustawie obejmował różne formy dofinansowania z budżetu państwa, nie tylko dotacje (art. 1 pkt 14 ustawy zmieniającej).

W art. 6 ustawy zmieniającej umieszczono przepis przejściowy, na podstawie którego w mocy pozostaje rozporządzenie wydane na podstawie art. 11c ust. 5 i art. 15 ustawy do czasu wejścia w życie aktu wykonawczego wynikającego z ustawy zmieniającej. Proponowany okres przejściowy 12 miesięcy zapewni właściwe opracowanie i wprowadzenie w życie nowej regulacji.

Przedłużenie okresu stosowania rozwiązań zawartych w ustawie spowodowało również konieczność określenia nowego limitu wydatków na ich finansowanie (art. 7 ustawy zmieniającej). Określony w ustawie nowelizującej limit wydatków w wysokości 8 245 mln zł obejmuje finansowanie zadań:

- w zakresie jednostek, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r. – wydłużenie do 2027 r.,
- w zakresie jednostek przekazanych do SRK S.A. w latach 2015–2018 – wydłużenie do 2027 r.,
- w zakresie jednostek, które będą przekazywane do SRK S.A. w latach 2021–2023 – na lata 2021–2027.

Określony w art. 7 maksymalny limit wydatków obejmuje także nominalną wartość skarbowych papierów wartościowych przekazywanych na podwyższenie kapitału zakładowego.

W art. 8 ustawy zmieniającej określono datę wejścia w życie ustawy zmieniającej na dzień 1 września 2021 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 11 lit. c oraz art. 3 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. Powodem takiego określenia daty wejścia w życie ustawy zmieniającej jest potrzeba podjęcia działań w górnictwie węgla kamiennego niezwłocznie, w tym przedłużenie do końca 2023 r. możliwości nieodpłatnego zbywania majątku do SRK S.A. oraz przedłużenie obowiązywania przewidzianego ustawą pakietu osłon socjalnych. Wyjątek dotyczy zmiany sortymentu węgla kamiennego na potrzeby ustalania wysokości ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów i rencistów z kopalń zlikwidowanych oraz dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych – zmienione przepisy mają być stosowane począwszy od dnia 1 stycznia 2022 r. Wysokość przedmiotowych ekwiwalentów za rok 2021 została ustalona w oparciu o dotychczasowe przepisy, tj. obwieszczenia Ministra Aktywów Państwowych: z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie ceny zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II ustalonej według ceny średniej z IV kwartału 2020 r., skorygowanej o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na 2021 r. (M.P. poz. 119), oraz z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie przeciętnej średniorocznej ceny zbytu 1 Mg węgla kamiennego w asortymencie Orzech II z 2020 r., skorygowanej o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na 2021 r. (M.P. poz. 120).

3. Źródła finansowania

Proponowane zmiany w ustawie, polegające na przywróceniu możliwości przekazywania nieprodukcyjnego majątku wraz z pracownikami w latach 2021–2023, pociągną za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w łącznej kwocie 2 093,6 mln zł w latach 2021–2027. Na kwotę tę składa się zwiększenie poziomu wydatków z budżetu państwa z przeznaczeniem na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia, zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń oraz naprawianie szkód górniczych, wywołanych ruchem likwidowanego zakładu górniczego, oraz dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania związane z ochroną środowiska, a także zmniejszenie wpływów do budżetu w postaci zwolnień z wpłat do budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od czynności cywilnoprawnych, częściowe zwolnienie z opłat i kar na ochronę środowiska, zwolnienie z obowiązkowych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Oszacowane koszty procesu restrukturyzacji w kwocie 2 093,6 mln zł, związane z przekazywaniem w latach 2021–2023 r. majątku kopalń wraz z pracownikami do SRK S.A., obejmują wydatki na łączną kwotę 2 049,8 mln zł, z czego:

– urlopy górnicze i przeróbkarskie	1 000,6 mln zł,
– jednorazowe odprawy pieniężne	164,5 mln zł,
– fizyczna likwidacja	669,2 mln zł,
– naprawianie szkód górniczych	193,6 mln zł,
– renty wyrównawcze	1,1 mln zł,
– dotacje z NFOŚiGW	20,8 mln zł

oraz zmniejszenie wpływów do budżetu z tytułu zwolnień z wpłat i opłat na kwotę 43,8 mln zł.

Zgodnie z założeniem z jednorazowych odpraw pieniężnych skorzysta 1 371 osób, a z urlopów górniczych 2 348 osób (łącznie 3 719). Koszt jednorazowych odpraw pieniężnych wyniesie 164.520.000 zł (1371 osób x 120.000 zł).

Powyższe kwoty mogą ulec zmianie na etapie weryfikowania uprawnień dla pracowników ubiegających się o możliwość skorzystania z urlopów górniczych, urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz jednorazowych odpraw pieniężnych. Również wysokość środków na fizyczną likwidację będzie podlegała weryfikacji w trakcie przygotowywania programu likwidacji, a później corocznie podczas przedkładania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalni rocznych planów rzeczowo-finansowych, obejmujących zakres zadań do zrealizowania w poszczególnych latach. Koszty naprawiania szkód górniczych oraz kwoty rent wyrównawczych do wypłaty także będą podlegały corocznej weryfikacji. Do szacunków przyjęto ceny z bieżącego roku, co oznacza, że w przyszłości ponoszone koszty mogą się zwiększyć, zwłaszcza w zakresie zadań związanych z fizyczną likwidacją oraz naprawianiem szkód górniczych. Dotacji będzie udzielał minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalni w trybie i na warunkach określonych w przepisach wykonawczych do ustawy.

W ocenie skutków regulacji przedstawiono wpływ projektu na sektor finansów publicznych w latach 2021–2027, który po stronie wydatków wykazuje zwiększenie na kwotę 9 354 mln zł, z czego:

– wydatki z budżetu państwa	8 245 mln zł,

– dotacje z NFOŚiGW 1 109 mln zł.

Kwota wydatków z budżetu państwa obejmuje koszty restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego dla jednostek, których likwidację rozpoczęto:

– przed dniem 1.01.2007 r. 2 665 mln zł,

– w latach 2015–2018 3 551 mln zł,

– w latach 2021–2023 2 029 mln zł.

Skutki finansowe dla budżetu dotyczą wydatków związanych zarówno z możliwością przekazywania do SRK S.A. nowych kopalń, celem ich likwidacji, jak również wydłużenia finansowania do 2027 r. zadań, które obecnie realizuje SRK S.A.

4. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Uchwalenie projektowanej ustawy spowoduje konieczność wydania nowych przepisów wykonawczych do ustawy w związku ze zmianą delegacji ustawowych w art. 11c ust. 5 oraz art. 15. Niemniej jednak, z uwagi na potrzebę konsultacji i uzgodnień, wprowadza się przepis zachowujący w mocy dotychczasowe rozporządzenia wydane na podstawie art. 11c ust. 5 i art. 15 ustawy oraz określa się termin, do upływu którego, minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin jest obowiązany do wydania nowych rozporządzeń, tj. 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej (art. 6 ustawy zmieniającej).

5. Data wejścia w życie ustawy

Z uwagi na potrzebę bardzo pilnej realizacji działań restrukturyzacyjnych wobec sektora górnictwa węgla kamiennego i jak najszybsze wprowadzenie mechanizmów przewidzianych projektowaną ustawą, proponowane jest wejście w życie projektowanej ustawy z dniem 1 września 2021 r., z wyjątkiem zmian dotyczących sortymentu węgla, którego cena stanowi jeden z parametrów wyliczania ceny wysokości ekwiwalentów pieniężnych dla emerytów i rencistów ze zlikwidowanych kopalń oraz dla osób uprawnionych do bezpłatnego węgla z przedsiębiorstw robót górniczych, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Mając powyższe na względzie, odstąpiono od określenia terminu wejścia w życie przedmiotowej ustawy zgodnie z § 1 ust. 2 uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).

6. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Działania wprowadzone projektowaną ustawą stanowią dozwoloną pomoc publiczną, której zakres jest określony w decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń (2010/787/UE), jak również zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską w dniu 8 lutego 2018 r. w zakresie udzielania pomocy publicznej w latach 2015–2023. Aktualizacja budżetu pomocy, jak również przedłużenie pomocy na lata 2024–2027, muszą być notyfikowane w Komisji Europejskiej.

7. Konsultacje publiczne

Rozwiązania zawarte w projekcie ustawy podlegały konsultacjom publicznym w trakcie rozmów ze stroną społeczną podczas uzgodnień treści umowy społecznej. W związku z tym, że projekt ustawy umożliwia kontynuowanie procesu likwidacji zakładów górniczych w podmiotach na zasadach wcześniej obowiązujących, przeprowadzono wyłącznie uzgodnienia międzyresortowe.

Projektowana zmiana ustawy została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

W odniesieniu do ww. ustawy nie było podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa. Projekt zmiany ustawy będzie wywierał wpływ na sytuację i konkurencyjność polskiego górnictwa węgla kamiennego w taki sposób, że wielkość podaży węgla krajowego na rynku ulegnie zmniejszeniu, co może poprawić wydobycie i sprzedaż w pozostałych kopalniach.

Kontynuowanie procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego spowoduje zmniejszenie zatrudnienia w górnictwie.

Regulacja będzie miała wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, gdyż pracownicy skorzystają z urlopów górniczych i przeróbkarskich, które doprowadzą ich do emerytury. W okresie korzystania z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla pracownicy będą otrzymywali świadczenie socjalne. Natomiast pracownicy, którzy skorzystają z jednorazowych odpraw pieniężnych otrzymają środki w wysokości 120 tys. zł, pod warunkiem rozwiązania

umowy o pracę w ciągu 3 miesięcy od daty zbycia przez przedsiębiorstwo górnicze kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części do SRK S.A. Osoby korzystające z jednorazowych odpraw pieniężnych, po odejściu z likwidowanych kopalń, wrócą na rynek pracy, podejmując zatrudnienie w firmach funkcjonujących poza sektorem górniczym.

Regulacja nie obejmuje swoim wpływem osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z powyższym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Aktywów Państwowych Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Soboń – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jonasz Drabek – Dyrektor Departamentu Górnictwa e-mail: SekretariatDGA@map.gov.pl tel: 22/695 83 00	Data sporządzenia 06.07.2021 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD157

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Sytuacja na rynku surowców energetycznych, mniejsze zapotrzebowanie na produkowaną z węgla energię elektryczną, polityka klimatyczna Unii Europejskiej, jak również globalna recesja gospodarcza spowodowana pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 spowodowały, że dalsze stabilne funkcjonowanie branży górniczej zostało zagrożone. Konieczność kontynuacji restrukturyzacji polskiego sektora górnictwa węgla kamiennego w dużej mierze wynika z utrzymującej się od dłuższego czasu trudnej sytuacji na międzynarodowym rynku węgla. W latach 2016–2019 przeplatające się wzrosty i spadki cen węgla powodowały poprawę lub pogorszenie funkcjonowania sektora górniczego. W okresie od dnia 30 września 2016 r. do dnia 8 maja 2019 r. cena węgla w portach Amsterdam–Rotterdam–Antwerpia (ARA) nie spadała poniżej 70\$/t. Natomiast od czwartego kwartału 2019 r. do kwietnia 2020 r., ceny węgla energetycznego w Europie systematycznie spadały. Aktualnie tona surowca w portach ARA jest wyceniana na około 68 \$/t. Za główne przyczyny spadków przedmiotowych cen można uznać: wysoką podaż oraz niskie ceny gazu ziemnego, obniżki cen ropy naftowej, wysokie temperatury powietrza w Europie w okresie zimowym w 2020 r., spadek cen energii w Niemczech, obniżki stawek frachtów, pogorszenie prognozowanej rentowności europejskiej energetyki opartej na węglu. Spadków cen węgla w Europie nie były w stanie zahamować nawet okresowe wzrosty jego zużycia w niemieckich elektrowniach, związane z mniejszą podażą energii z elektrowni wiatrowych. Dodatkową presję na spadek cen węgla energetycznego wytwarza aktualnie występująca pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, która doprowadziła do gwałtownego spadku aktywności gospodarczej na świecie, a w ślad za tym do obniżenia popytu na energię elektryczną. Kolejnym czynnikiem, mającym wpływ na sytuację w górnictwie, jest rynek energii. Analizując sytuację na polskim rynku energii elektrycznej w okresie ostatniego pięcioletnia, można zauważyć szereg zmian o charakterze wielkoskalowym i długoterminowym, które w znaczący sposób dotknęły nie tylko bezpośrednich uczestników rynku, ale również całe jego otoczenie. Spośród czynników determinujących transformację zachodzącą w sektorze elektroenergetycznym można wydzielić dwie zasadnicze grupy – czynniki o charakterze legislacyjnym/regulacyjnym oraz czynniki o charakterze technologicznym. Pierwsze z nich wynikają w głównej mierze z polityki klimatycznej i energetycznej Unii Europejskiej, która opiera się na realizacji wyznaczonych celów w zakresie dekarbonizacji sektora energetycznego, zwiększenia udziału odnawialnych źródeł w produkcji oraz zużyciu energii, ujednoczenia i utworzenia regionalnych, ponadpaństwowych rynków energii oraz zwiększenia efektywności energetycznej. Z kolei do czynników technologicznych należą między innymi zwiększony poziom dostępności paliwa gazowego jako alternatywy dla paliw stałych, zmniejszające się koszty inwestycyjne i operacyjne odnawialnych źródeł energii oraz rozwój technologii magazynowania energii.

Nie bez wpływu na funkcjonowanie sektora górniczego pozostaje krajowa polityka energetyczna. Jednocześnie z uwagi na konieczność, odpowiednio, bezpośredniego stosowania bądź implementowania prawodawstwa unijnego, należy oczekiwać, że akty prawne dotyczące polityki energetycznej Polski będą powiązane z kierunkami wyznaczonymi przez Unię Europejską. Według założeń Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. (PEP2040), która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 2 lutego 2021 r., Polska będzie przechodzić transformację energetyczną. Na podstawie PEP2040 Polska będzie dążyła do gospodarki niskoemisyjnej przez realizację sprawiedliwej transformacji energetycznej, rozwój odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej oraz poprawę jakości powietrza. Wskazane w PEP2040 kierunki są zbieżne z polityką energetyczną UE. W 2040 r. ponad połowę mocy zainstalowanych będą stanowić źródła zeroemisyjne. PEP2040 zakłada, że w 2030 r. udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej nie będzie przekraczać 56%, ponadto zakłada odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., a na obszarach wiejskich do 2040 r.; przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r. Popyt na węgiel kamienny będzie pokrywany zasobami własnymi, a relacja import-eksport będzie miała charakter uzupełniający. Rola tego surowca ulegnie ograniczeniu. W czasie ewolucyjnej transformacji polskiego sektora energetycznego jest niezbędne zapewnienie

przez polski sektor górnictwa pewnych dostaw węgla kamiennego po konkurencyjnych cenach. Z tego względu jest konieczne zapewnienie rentowności sektora oraz racjonalna eksploatacja, wykorzystanie i dystrybucja surowca.

To głównie te czynniki przyczyniły się do pogorszenia kondycji ekonomiczno-finansowej polskich przedsiębiorstw górniczych. Dlatego też stało się niezbędne opracowanie i realizacja planu naprawczego, który z jednej strony zapewni szeroko rozumiane bezpieczeństwo energetyczne państwa przez kontynuację wydobywania węgla w sposób ekonomicznie uzasadniony, a z drugiej strony spowoduje wygaszenie działalności jednostek, które przynoszą największe straty, a ich dalsze funkcjonowanie jest ekonomicznie i geologicznie nieuzasadnione.

Projekt ustawy w pewnym zakresie realizuje postanowienia zawarte w dniu 25 września 2020 r. Porozumienia pomiędzy przedstawicielami Rządu a Międzyzwiązkowym Komitetem Protestacyjno-Strajkowym Regionu Śląsko-Dąbrowskiego w zakresie przyszłego funkcjonowania sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce. Dotyczy to przede wszystkim możliwości skorzystania ze świadczeń osłonowych, co jest realizowane w projekcie ustawy przez wydłużenie terminu, w którym pracownicy zakładów górniczych mogą z nich skorzystać.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Analiza wariantów rozwiązania problemów wskazanych w pkt 1 wykazała, że rozwiązanie problemu nie jest możliwe w inny sposób niż przez podjęcie działań legislacyjnych w postaci nowelizacji ustawy, która wprowadzi zmiany do obowiązujących regulacji prawnych dotyczących górnictwa węgla kamiennego. Jest to niezbędne ze względu na konieczność finansowania skutków restrukturyzacji sektora wynikających z realizowanych w ubiegłych latach programów rządowych jak i umożliwienia podejmowania działań związanych z dalszą restrukturyzacją sektora węgla kamiennego w Polsce.

Niniejszy projekt nowelizacji ustawy stanowi kontynuację działań rozpoczętych w 2015 r. po przyjęciu przez Radę Ministrów w dniu 7 stycznia 2015 r. do realizacji „Planu naprawczego Kompanii Węglowej S.A.”. Wprowadzenie zmian w ustawie jest niezbędne w celu umożliwienia dalszego nabywania kopalń przez SRK S.A. i przeprowadzenia ich likwidacji, jak również prowadzenia w nich restrukturyzacji zatrudnienia. Intencją zmian w zakresie terminów przekazywania zbędnego majątku produkcyjnego oraz pracowników jest zapewnienie sektorowi bezpiecznego środowiska regulacyjnego w okresie istotnych i szybkich zmian.

Zaproponowane w art. 1 projektowanej ustawy zmiany brzmienia ust. 1–3 w art. 8 oraz dodanie w art. 8a ust. 1a umożliwi SRK S.A. nabycie kolejnych kopalń od funkcjonujących spółek węglowych oraz finansowanie ich likwidacji z dotacji budżetowej.

Celem projektu jest również umożliwienie skorzystania z instrumentów osłonowych i należnych z tego tytułu świadczeń socjalnych pracownikom zatrudnionym w kopalni, zakładzie górniczym lub jego oznaczonej części, nabytych po dniu 1 stycznia 2015 r. przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1, którzy w okresie likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, nie posiadają uprawnień emerytalnych. Tymi instrumentami są:

- 1) urlop górniczy albo
- 2) urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, albo
- 3) jednorazowa odprawa pieniężna.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zagadnienia w zakresie restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego były analogicznie rozwiązywane w większości krajów UE. Analiza rozwiązań systemowych wskazuje, że w krajach UE wydobywanie węgla kamiennego prowadzone było praktycznie do szczytów zasobów węgla lub zamykania kopalń na skutek nadmiernych kosztów wydobywania, a procesy zmian były i są wspierane ze środków budżetowych.

Działania przewidywane w projektowanej ustawie stanowią dozwoloną pomoc publiczną, której zakres jest określony w decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń (2010/787/UE).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przedsiębiorstwa górnicze (spółki czynne)	2	Polska Grupa Górnicza S.A. Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	Przekazanie majątku do likwidacji oraz pracowników, którzy skorzystają z pakietu świadczeń osłonowych.
Beneficjent dotacji (spółka restrukturyzacyjna)	1	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	Realizacja zadań określonych w projekcie ustawy.
Podmioty nadzorujące i kontrolujące	1	Minister Aktywów Państwowych	Określenie zasad przyznawania,

			wydatkowania i rozliczania środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie zadań realizowanych przez podmioty wymienione w ustawie. Weryfikacja i nadzór nad realizacją zadań określonych w rocznych planach rzeczowo-finansowych.
Podmioty nadzorujące i kontrolujące	1	Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	Przeprowadzanie kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji budżetowej. Weryfikacja i nadzór nad realizacją zadań określonych w rocznych planach rzeczowo-finansowych.
Pracownicy	3719 osób	Polska Grupa Górnicza S.A. Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	Możliwość skorzystania z pakietu świadczeń osłonowych, tj. urlopów górniczych, urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz jednorazowych odpraw pieniężnych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Rozwiązania zawarte w projekcie ustawy podlegały konsultacjom publicznym w trakcie rozmów ze stroną społeczną podczas uzgodnień treści umowy społecznej. W związku z tym, że projekt ustawy umożliwia kontynuowanie procesu likwidacji zakładów górniczych w podmiotach na zasadach wcześniej obowiązujących, przeprowadzono wyłącznie uzgodnienia międzyresortowe.

Projektowana zmiana ustawy została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-43	-16	-16	-15	-15	-15	-15					-135
budżet państwa	-38	-1	-1	-1	-1	-1	-1					-44
JST	-3	0	0	0	0	0	0					-3
PFRON	-2	-4	-4	-4	-3	-3	-3					-23
NFOŚiGW	0	-11	-11	-10	-11	-11	-11					-65
Wydatki ogółem	458	2313	1817	1465	1275	1034	992					9354
budżet państwa	458	1965	1442	1234	1164	998	984					8245
NFOŚiGW	0	348	375	231	111	36	8					1109
Saldo ogółem	-501	-2329	-1833	-1480	-1290	-1049	-1007					-9489
budżet państwa	-496	-1966	-1443	-1235	-1165	-999	-985					-8289

JST	-3	0	0	0	0	0	0					-3
PFRON	-2	-4	-4	-4	-3	-3	-3					-23
NFOŚiGW	0	-359	-386	-241	-122	-47	-19					-1174
Źródła finansowania	Budżet Państwa cz. 48 – Gospodarka złożami kopalin 7339 mln zł. Budżet Państwa cz. 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych 906 mln zł.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Skutki finansowe projektowanego aktu prawnego będą w głównej mierze obciążały budżet państwa. Przyjęcie ustawy będzie podstawą do ubiegania się o zwiększenie finansowania w ramach części budżetowej 48 – Gospodarka złożami kopalin. Dodatkowymi źródłami finansowania mogą być środki z funduszu likwidacji oraz przychody uzyskiwane na etapie fizycznej likwidacji majątku zakładów górniczych. Podstawę określenia kosztów stanowiły dane przekazane przez przedsiębiorstwa górnicze oszacowane w oparciu o przeprowadzone w tym zakresie analizy, jak również dotychczasowe doświadczenia SRK S.A. w prowadzeniu likwidacji kopalń oraz restrukturyzacji zatrudnienia. Wpływ na sektor finansów publicznych wykazano w latach 2021–2027 z uwagi na fakt, że z dniem 31 grudnia 2027 r. traci ważność decyzja Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń (2010/787/UE), która pozwala na udzielanie pomocy publicznej z budżetu państwa, oczywiście po udzieleniu zgody przez Komisję Europejską. Na wydatki z budżetu państwa związane z wejściem w życie nowelizacji ustawy w łącznej kwocie 8245 mln zł, składają się: – koszty likwidacji kopalń postawionych w stan likwidacji przed 1.01.2007 r. wynoszące 2665 mln zł, – koszty likwidacji kopalń postawionych w stan likwidacji w latach 2015–2018 wynoszące 3551 mln zł, – koszty likwidacji kopalń postawionych w stan likwidacji w latach 2021–2023 wynoszące 2029 mln zł. W roku „0”, tj. 2021 r., zostały wykazane wyłącznie koszty dotyczące przekazania w 2021 r. nowych kopalń do SRK S.A. Nie zostały natomiast uwzględnione koszty zadań, które obecnie są realizowane, i na które od stycznia 2021 r. są już wydatkowane środki na podstawie ustawy budżetowej na rok 2021.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4	5-6	Łącznie (0–10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	1187,7				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-					
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	224,3	295,3	260,8	237,9	166,3	3,1					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Ograniczenie liczby firm działających na rynku, współpracujących z kopalniami przeznaczonymi do likwidacji lub zmiana profilu ich działalności.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Ograniczenie liczby firm działających na rynku, współpracujących z kopalniami przeznaczonymi do likwidacji lub zmiana profilu ich działalności.										
	rodzina, obywatele oraz	Ograniczenie ilości węgla przeznaczonego na cele komunalne i gospodarstw domowych (gruby sortyment węgla).										

	gospodarstwa domowe	
Niemierzalne		-
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Dotychczasowe doświadczenia w prowadzeniu procesów likwidacji oraz dane przekazane przez spółki czynne oszacowane w oparciu o przeprowadzone w tym zakresie analizy. Do wyliczeń przyjęto możliwość wypłacania ze środków budżetowych świadczeń socjalnych osobom korzystającym z urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładów przeróbki mechanicznej węgla, a także jednorazowych odpraw pieniężnych dla pozostałych pracowników odchodzących z górnictwa. Zgodnie z oszacowanymi przez spółki górnicze danymi, z jednorazowych odpraw pieniężnych skorzysta 1371 osób, a z urlopów górniczych 2348 osób (łącznie 3719). Jednym z głównych celów projektu jest przeprowadzenie procesu restrukturyzacji sektora węgla kamiennego w taki sposób, który będzie łagodzić jego negatywne konsekwencje społeczne i zapewni odpowiednie instrumenty osłonowe. Regulacja nie obejmuje swoim wpływem osób starszych oraz osób niepełnosprawnych, z uwagi na fakt, iż w zakresie ekwiwalentów pieniężnych wypłacanych przez ZUS zmiana dotyczy tylko sortymentu węgla z „Orzech II” na „Orzech”, nie dotyczy natomiast zwiększenia lub zmniejszenia grupy osób, której wypłacany jest ekwiwalent.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Kontynuowanie procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego spowoduje zmniejszenie zatrudnienia w górnictwie ze względu na to, że osoby korzystające z urlopu górniczego i urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla nie mogą podejmować pracy w górnictwie, gdyż utracą w ten sposób prawo do otrzymanych świadczeń. Osoby korzystające z jednorazowych odpraw pieniężnych, po odejściu z likwidowanych kopalń, wrócą na rynek pracy, podejmując zatrudnienie w firmach funkcjonujących poza sektorem górniczym.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: dziedzictwo kulturowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt zmiany ustawy będzie wywierał wpływ na sytuację i konkurencyjność polskiego górnictwa węgla kamiennego w taki sposób, że wielkość podaży węgla krajowego na rynku ulegnie zmniejszeniu. Likwidacja kopalń wpłynie na środowisko przez ograniczenie składowania odpadów poprodukcyjnych (hałdy), zmniejszenie zrzutu zasolonych wód oraz zatrzymanie degradacji terenu. Z uwagi na zmniejszające się wydobywanie, obniżeniu ulegną wpływy z tytułu opłaty eksploatacyjnej do budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz NFOŚiGW.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 września 2021 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 11 lit. c oraz art. 3 pkt 2, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja wykonanych zadań następuje co roku, po przedstawieniu ministrowi przez beneficjenta dotacji sprawozdań z realizacji rocznych planów wraz z rocznym rozliczeniem rzeczowo-finansowym w zakresie wykorzystania dotacji.

Po zakończeniu procesu likwidacji będzie możliwe dokonanie bilansu przeprowadzonych prac w kontekście planowanych i wykonanych zadań i wydatków. Zakończenie likwidacji, wykonanie niezbędnych prac będzie jednak uzależnione od wysokości przyznawanych corocznie dotacji budżetowych.

Ponadto po zakończeniu procesu likwidacji i zrehabilitowaniu zdegradowanych terenów, będzie możliwe zagospodarowanie obszarów poprodukcyjnych i ich rewitalizacja. Z uwagi na fakt, że nastąpi zmniejszenie lub ograniczenie składowania odpadów poprodukcyjnych (hałdy), zmniejszenie zrzutu zasolonych wód oraz zatrzymanie degradacji terenu, nie jest możliwe ustalenie miernika, gdyż nie można zmierzyć efektu, który nie wystąpi, np. nie zmierzy się ilości odpadów poprodukcyjnych, które nie zostaną wyprodukowane.

Ponadto po dniu 31 grudnia 2027 r. będzie możliwe określenie liczby osób, które skorzystały z pakietu świadczeń osłonowych w ramach restrukturyzacji zatrudnienia w likwidowanych kopalniach oraz kwoty dokonanych wypłat z tego tytułu.

Wykorzystanie limitu wydatków, określonego w wysokości 7 mld zł w latach 2015–2020 wg danych ze SRK S.A. wynosi łącznie 4.624 mln zł, w tym:

– świadczenia osłonowe dla pracowników	1 369 mln zł,
– fizyczna likwidacja majątku kopalń	2 796 mln zł,
– pokrycie bieżących strat produkcyjnych	329 mln zł (w latach 2015–2016),
– naprawianie szkód górniczych	130 mln zł.

Limit wydatków obejmuje finansowane z dotacji oraz innych źródeł.

Liczba pracowników, którzy skorzystali ze świadczeń osłonowych w latach 2015–2020, wynosi łącznie 9797, z tego:

– urlopy górnicze	6 123 osób,
– urlopy dla pracowników zpmw	610 osób,
– jednorazowe odprawy pieniężne	3 064 osób.

W ramach limitu 7 mld zł w zakresie rzeczowym:

1. W zakresie fizycznej likwidacji kopalń – liczba zlikwidowanych kopalń.

SRK S.A. w latach 2015–2018 przejęła łącznie 17 kopalń do likwidacji. Zlikwidowano: w 2018 r. – 3, w 2019 r. – 3, w 2020 r. – 0. W 2021 r. – zostanie zakończona likwidacja kolejnych 3 kopalń, pozostaną do zlikwidowania w 2022 r. – 4 kopalnie, w 2023 r. – 4 kopalnie. W ten sposób zostanie zakończony proces likwidacji kopalń przejętych przez SRK S.A. w latach 2015–2018.

2. W zakresie naprawiania szkód górniczych wywołanych ruchem zakładu górniczego będącego w trakcie likwidacji oraz po zakończeniu likwidacji, w tym w wyniku reaktywacji starych zrobów – liczba zadań przejętych przez SRK S.A. wg aktów notarialnych, zadań ujawnionych po przejęciu do likwidacji oraz liczbę zrealizowanych i pozostających do realizacji zadań.

SRK S.A. przejęła wg aktów notarialnych 1508 zadań, z czego w latach 2015–2020 zrealizowała 932 zadania, pozostało do wykonania 576 zadań. W okresie likwidacji kopalń ujawniło się dodatkowo 2701 zadań, z których zrealizowano 1540, czyli pozostało 1161 zadań. Katalog nie jest zamknięty, bowiem w kolejnych latach mogą ujawniać się kolejne szkody. De facto jest to proces „niewygasający”.

Natomiast w zakresie wypłacania rent wyrównawczych, i ekwiwalentów pieniężnych, i odwadniania trudno jest określić liczbę i termin zakończenia ich realizacji. Ma to związek z tym, że są to zadania, które będą realizowane:

- w przypadku ekwiwalentów – do ich wygaśnięcia, tj. do śmierci świadczeniobiorcy lub jego uprawnionych następców. Są to zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa i dotyczą byłych pracowników kopalń zlikwidowanych, którym nie wypowiedziano prawa do bezpłatnego węgla (likwidacja kopalni została rozpoczęta przed 1 stycznia 2007 r.). Skarb Państwa wziął na siebie ciężar finansowania tych ekwiwalentów,
- w przypadku odwadniania realizacja zadań jest konieczna do zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego. Czas trwania jest nieoznaczony, czyli dopóki istnieje zagrożenie, zadanie jest realizowane, również po zakończeniu likwidacji kopalni,
- w przypadku rent wyrównawczych jest to bieżąca realizacja zawartych ugód lub wyroków sądowych. Można przyjąć, że renta wyrównawcza jest wypłacana przez czas nieoznaczony. Okresowo jest weryfikowana jej wysokość zarówno in plus, jak i in minus.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH¹⁾

z dnia

**w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń z tytułu
urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej
węgla**

Na podstawie art. 11c ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821 oraz z 2021 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej, o której mowa w pkt 1, zwanej dalej „dotacją”;
- 3) warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji.

§ 2. 1. Dotację przeznaczoną na finansowanie świadczeń przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, zwanego dalej „przedsiębiorstwem”, ubiegającego się o dotację.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa;
- 2) liczbę osób uprawnionych do otrzymania świadczeń, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, oraz tytuł świadczenia;
- 3) wysokość środków koniecznych do sfinansowania świadczeń, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, oraz tytuł świadczenia.

3. Dotację wykorzystuje się wyłącznie na cel, na jaki została przyznana.

---

¹⁾ Minister Aktywów Państwowych kieruje działem administracji rządowej - gospodarka złożami kopalin, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów Państwowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 943).

§ 3. 1. Dotacja przyznana przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin jest przekazywana w transzach, na rachunek bankowy specjalnie wyodrębniony przez przedsiębiorstwo w tym celu.

2. Podstawę do przekazania transzy dotacji stanowi przedłożenie przez przedsiębiorstwo:

1) wniosku o wypłacenie transzy dotacji, który zawiera:

a) liczbę osób uprawnionych do otrzymania świadczeń, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, oraz tytuł świadczenia, w tym liczbę osób, które będą korzystały ze świadczenia po raz pierwszy,

b) wysokość środków koniecznych do sfinansowania świadczeń, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, oraz tytuł świadczenia;

2) rozliczenia, o którym mowa w § 4 ust. 2.

3. Obowiązek przedłożenia miesięcznego rozliczenia, o którym mowa w § 4 ust. 2, nie dotyczy transzy dotacji wnioskowanej po raz pierwszy i drugi.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwo, które otrzymało dotację, składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalin, w terminach określonych w § 5, rozliczenia miesięczne i rozliczenie roczne z wykorzystania dotacji.

2. Rozliczenie miesięczne zawiera:

1) rozliczenie kwot wypłacanych na finansowanie świadczeń, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, oraz tytuł świadczenia za dany miesiąc i narastająco;

2) liczbę osób, którym wypłacono świadczenia, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, oraz tytuł świadczenia.

3. Rozliczenie roczne zawiera informacje, o których mowa w ust. 2, za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

§ 5. 1. Rozliczenia miesięczne i rozliczenie roczne z wykorzystania dotacji są składane w terminach:

1) do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni – rozliczenie miesięczne za miesiące od stycznia do listopada rozliczanego roku;

2) do dnia 15 stycznia roku następującego po rozliczanym roku – rozliczenie miesięczne za grudzień;

3) do dnia 5 lutego roku następującego po rozliczanym roku – rozliczenie roczne.

2. Jeżeli termin złożenia sprawozdania przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa pierwszego dnia roboczego po terminie, o którym mowa w ust. 1.

§ 6. Dotacja udzielona z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlega zwrotowi w terminie 5 dni po zakończeniu roku.

§ 7. Czasowe wstrzymanie dotacji następuje w przypadku, gdy przedsiębiorstwo nie przedłoży ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalin rozliczeń, o których mowa w § 4 ust. 2, w wyznaczonym terminie i trwa do czasu ich przedłożenia.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.²⁾

MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

---

²⁾Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 10 kwietnia 2015 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla (Dz. U. poz. 512), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 6 ustawy z dnia ..... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ....).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 11c ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (dalej: „ustawa”). Na podstawie procedowanej ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (numer w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UD157) art. 11c ust. 5 zostanie zmieniony, co w konsekwencji powoduje konieczność wydania nowego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy, tryb rozliczania dotacji budżetowej oraz warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji.

Projekt rozporządzenia określa, co powinien zawierać wniosek podmiotu ubiegającego się o dotację budżetową na wypłatę świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla na dany rok oraz wniosek przedsiębiorstwa o przyznanie transzy dotacji budżetowej w kolejnych miesiącach roku. Ponadto projekt rozporządzenia reguluje formę miesięcznych i rocznych rozliczeń z otrzymanej przez przedsiębiorstwo dotacji budżetowej oraz terminy ich przedkładania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalni.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie pociąga za sobą skutków finansowych. Stanowi ono wykonanie regulacji ustawowej zawartej w art. 11c ust. 5 ustawy. Szacunkowe koszty procesu restrukturyzacji, w tym koszty osłon socjalnych zostały przedstawione w uzasadnieniu do projektu nowelizacji ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Określenie terminu wejścia w życie przedmiotowego projektu rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia wynika z konieczności szybkiej realizacji zadań nałożonych na Ministra Aktywów Państwowych znowelizowaną ustawą z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Działania określone projektowanym rozporządzeniem dotyczą dozwolonej pomocy publicznej, której zakres jest określony w decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń (2010/787/UE), jak również zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 8 lutego 2018 r. w zakresie udzielania

pomocy publicznej w latach 2015–2023. Aktualizacja budżetu pomocy, jak również przedłużenie pomocy na lata 2024–2027, muszą być notyfikowane w Komisji Europejskiej.

Rozwiązania zawarte w projekcie rozporządzenia nie podlegały konsultacjom publicznym w związku z tym, że stanowią wykonanie regulacji ustawowej zawartej w art. 11c ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projektowane rozporządzenie nie będzie wywierało wpływu na sytuację i konkurencyjność polskiego górnictwa węgla kamiennego, jak również sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny. Regulacja pozwoli przedsiębiorstwom górniczym na wnioskowanie o środki budżetowe na realizację wypłat świadczeń socjalnych osobom, korzystającym z urlopów górniczych i urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla.

Regulacja nie obejmuje swoim wpływem osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w związku z powyższym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Aktywów Państwowych Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Soboń – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jonasz Drabek – Dyrektor Departamentu Górnictwa Tel. 22/695 83 00; e-mail: SekretariatDGA@map.gov.pl	Data sporządzenia 12.07.2021 Źródło Upoważnienie ustawowe Nr w Wykazie prac 10.21

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wydanie rozporządzenia jest wypełnieniem delegacji ustawowej z art. 11c ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (dalej: „ustawa”) nakładającej na ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni obowiązek wydania przepisów wykonawczych w zakresie dotacji przeznaczonej na finansowanie świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla. W związku z prowadzoną nowelizacją ustawy (UD157) w art. 11c ust 5 zostają wprowadzone zmiany co powoduje konieczność wydania nowego rozporządzenia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Istota rozwiązań, które planuje się zawrzeć w projekcie rozporządzenia obejmuje określenie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz sposobu wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy, tryb rozliczania dotacji budżetowej oraz warunki powodujące czasowe wstrzymanie

wypłaty przyznanej dotacji. Rozporządzenie określa również co powinien zawierać wniosek o przyznanie dotacji. Określa także formę przekazania dotacji do przedsiębiorstwa wnioskującego oraz terminy składania rozliczeń miesięcznych i rozliczenia rocznego z wykorzystania dotacji.

Na podstawie nowelizacji ustawy w art. 11c będącym podstawą wydania przedmiotowego rozporządzenia uchyla się w ust. 5 pkt 2 oraz w pkt 4 skreśla się wyrazy „cofnięcie lub”. Proponowane zmiany w nowelizacji ustawy mają na celu uporządkowanie zakresu w jakim ma być wydane rozporządzenie. Dotychczas „cofnięcie” dotacji było rozumiane jako zwrot w sytuacji, gdy dotację wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem. Ponadto, na podstawie dotychczasowych doświadczeń tryb przyznawania i wypłacania świadczenia powinien zostać w gestii podmiotu realizującego wypłaty urlopów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak danych

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Beneficjenci dotacji (spółka wypłacająca świadczenia)	1	Spółka Restrukturyzacja Kopalń S.A. w Bytomiu	Określenie warunków, trybu wnioskowania o środki z dotacji budżetowej i rozliczania tych środków oraz określenie sposobu wykorzystania dotacji budżetowej.
Podmioty nadzorujące i kontrolujące	2	Ministerstwo Aktywów Państwowych Agencja Rozwoju	Określenie zasad przyznawania, wydatkowania i rozliczania środków budżetowych

	gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie dotyczy.						
Niemierzalne		Nie dotyczy.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przyjęte założenia oraz skutki do procesu restrukturyzacji zostały ujęte w uzasadnieniu do zmiany ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (UD157).							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.				☐ tak				

		☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:			
9. Wpływ na rynek pracy			
Wprowadzenie w życie przepisów rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...		☐ demografia ☐ mienie państwowe	
		☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu		Rozporządzenie ma na celu jedynie wypełnienie obowiązku ustawowego nałożonego na ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Ewaluacja wykonanych zadań będzie możliwa w ramach realizacji zadań określonych ustawą z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Zgodnie z jej przepisami co roku, przedstawiane są Ministrowi Aktywów Państwowych przez beneficjenta dotacji sprawozdania lub rozliczenia z realizacji zadań oraz wykorzystania dotacji. Po dniu 31 grudnia 2027 r. będzie możliwe określenie liczby osób, które skorzystały ze świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla w ramach restrukturyzacji zatrudnienia w likwidowanych kopalniach oraz kwoty dokonanych wypłat z tego tytułu.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Nie dotyczy.			

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH¹⁾

z dnia

**w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw
pieniężnych**

Na podstawie art. 11i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821 oraz z 2021 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej, o której mowa w pkt 1, zwanej dalej „dotacją”;
- 3) warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji.

§ 2. 1. Dotację przeznaczoną na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, zwanego dalej „przedsiębiorstwem”, ubiegającego się o dotację.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa;
- 2) liczbę osób uprawnionych do otrzymania jednorazowej odprawy pieniężnej, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część;
- 3) wysokość środków koniecznych do sfinansowania jednorazowych odpraw pieniężnych, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część.

§ 3. 1. Dotacja przyznana przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni jest przekazywana w transzach, na rachunek bankowy specjalnie wyodrębniony przez przedsiębiorstwo w tym celu.

---

¹⁾ Minister Aktywów Państwowych kieruje działem administracji rządowej - gospodarka złożami kopalni, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów Państwowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 943).

2. Podstawę do przekazania transzy dotacji stanowi przedłożenie przez przedsiębiorstwo:

- 1) wniosku o wypłacenie transzy dotacji, który zawiera:
  - a) liczbę osób uprawnionych do otrzymania jednorazowej odprawy pieniężnej, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część,
  - b) wysokość środków koniecznych do sfinansowania jednorazowych odpraw pieniężnych, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część;
- 2) rozliczenia, o którym mowa w § 4 ust. 2.

3. Obowiązek przedłożenia miesięcznego rozliczenia, o którym mowa w § 4 ust. 2, nie dotyczy transzy dotacji wnioskowanej po raz pierwszy i drugi.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwo, które otrzymało dotację, składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalni, w terminach określonych w § 5, rozliczenia miesięczne i roczne z wykorzystania dotacji.

2. Rozliczenie miesięczne zawiera:

- 1) rozliczenie kwot wypłacanych na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część za dany miesiąc i narastająco;
- 2) liczbę osób, którym wypłacono jednorazowe odprawy pieniężne, w podziale na kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część za dany miesiąc i narastająco.

3. Rozliczenie roczne zawiera informacje, o których mowa w ust. 2, za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

§ 5. Rozliczenia miesięczne i roczne z wykorzystania dotacji są składane w terminach:

- 1) do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni – rozliczenie miesięczne za miesiące od stycznia do listopada rozliczanego roku;
- 2) do dnia 15 stycznia roku następującego po rozliczonym roku – rozliczenie miesięczne za grudzień;
- 3) do dnia 5 lutego roku następującego po rozliczonym roku – rozliczenie roczne.

2. Jeżeli termin złożenia sprawozdania przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa pierwszego dnia roboczego po terminie, o którym mowa w ust. 1.

§ 6. Dotacja udzielona z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlega zwrotowi w terminie 5 dni po zakończeniu roku.

§ 7. Czasowe wstrzymanie dotacji następuje w przypadku, gdy przedsiębiorstwo nie przedłoży ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalin rozliczeń, o których mowa w § 4 ust. 2, w wyznaczonym terminie i trwa do czasu ich przedłożenia.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji ustawowej dodanej w ustawie z dnia ..... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (UD157). W ramach zmian wprowadzono m.in. art. 11i zawierający delegację dla ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin do wydania przepisów wykonawczych do ustawy. Powyższe ma na celu zapewnienie sprawności wypłacania jednorazowych odpraw pieniężnych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja z budżetu państwa.

Przedkładany projekt rozporządzenia określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Określa również tryb rozliczania dotacji budżetowej oraz warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

Projekt rozporządzenia określa, co powinien zawierać wniosek podmiotu ubiegającego się o dotację budżetową na wypłatę świadczeń z tytułu jednorazowych odpraw pieniężnych w danym roku oraz wniosek przedsiębiorstwa o przyznanie transzy dotacji budżetowej w kolejnych miesiącach. Ponadto projekt rozporządzenia reguluje formę miesięcznych i rocznych rozliczeń z otrzymanej przez przedsiębiorstwo dotacji budżetowej oraz terminy ich przedkładania.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie pociąga za sobą skutków finansowych. Stanowi ono wykonanie regulacji ustawowej zawartej w art. 11i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Szacunkowe koszty procesu restrukturyzacji, w tym koszty osłon socjalnych zostały przedstawione w uzasadnieniu do projektu nowelizacji ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Określenie terminu wejścia w życie przedmiotowego projektu rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia wyniku z konieczności szybkiej realizacji zadań nałożonych na Ministra Aktywów Państwowych znowelizowaną ustawą z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Wejście w życie mechanizmów przewidzianych projektowanym rozporządzeniem w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych umożliwi przedsiębiorstwom górniczym rozpoczęcie procesu pozyskiwania środków budżetowych na zabezpieczenie wypłaty osłon socjalnych od momentu usankcjonowania się uprawnień dla osób odchodzących z kopalń likwidowanych. Jak również zapewni sprawność wypłacania jednorazowych odpraw pieniężnych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.

Działania określone projektowanym rozporządzeniem dotyczą dozwolonej pomocy publicznej, której zakres jest określony w decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń (2010/787/UE), jak również zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 8 lutego 2018 r. w zakresie udzielania pomocy publicznej w latach 2015–2023. Aktualizacja budżetu pomocy, jak również przedłużenie pomocy na lata 2024–2027, muszą być notyfikowane w Komisji Europejskiej.

Rozwiązania zawarte w projekcie rozporządzenia nie podlegały konsultacjom publicznym w związku z tym, że stanowią wykonanie regulacji ustawowej zawartej w art. 11i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Projektowane rozporządzenie zostanie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane rozporządzenie nie będzie wywierało wpływu na sytuację i konkurencyjność polskiego górnictwa węgla kamiennego, jak również sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny. Regulacja pozwoli przedsiębiorstwom górniczym na wnioskowanie o środki budżetowe na realizację wypłat z tytułu jednorazowych odpraw pieniężnych dla osób, które odejdą z likwidowanych kopalń.

Regulacja nie obejmuje swoim wpływem osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w związku z powyższym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Nazwa projektu Rozporządzenie w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Aktywów Państwowych Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Soboń – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jonasz Drabek, Dyrektor Departamentu Górnictwa e-mail: SekretariatDGA@map.gov.pl tel: 22/695 83 00	Data sporządzenia 12.07.2021 Źródło Upoważnienie ustawowe Nr w Wykazie prac 9.21

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wydanie rozporządzenia jest wypełnieniem delegacji ustawowej z art. 11i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego nakładającej na ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni obowiązek wydania przepisów wykonawczych w zakresie dotacji przeznaczonej na wypłatę jednorazowych odpraw pieniężnych dla osób odchodzących z kopalń likwidowanych.

2 Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Znowelizowana ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w art. 11i wskazuje zakres spraw, które ma regulować rozporządzenie wydane przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni.

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Określa również tryb rozliczania dotacji budżetowej oraz warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej. Rozporządzenie formułuje co powinien zawierać wniosek podmiotu ubiegającego się o dotację budżetową na wypłatę świadczeń z tytułu jednorazowych odpraw pieniężnych w danym roku oraz wniosek

przedsiębiorstwa o przyznanie transzy dotacji budżetowej w kolejnych miesiącach. Ponadto projekt rozporządzenia reguluje formę miesięcznych i rocznych rozliczeń z otrzymanej przez przedsiębiorstwo dotacji budżetowej oraz terminy ich przedkładania.

Celem rozporządzenia jest zapewnienie sprawności wypłacania jednorazowych odpraw pieniężnych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak danych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Beneficjent dotacji (spółka restrykcyjna)	1	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A	Określenie warunków, trybu wnioskowania o środki z dotacji budżetowej i rozliczania tych środków oraz określenie sposobu wykorzystania dotacji budżetowej.
Podmioty nadzorujące i kontrolujące	2	Minister Aktywów Państwowych Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	Określenie zasad przyznawania, wydatkowania i rozliczania środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych. Weryfikacja i nadzór nad realizacją zadania oraz kontrola prawidłowości wydatkowania

													środków budżetowych.
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji													
Projekt rozporządzenia nie podlegał konsultacjom publicznym, ponieważ jest wykonaniem delegacji zawartej w art. 11i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Przeprowadzono wyłącznie uzgodnienia międzyresortowe. Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.													
6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z ..... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania		Rozporządzenie jest aktem wykonawczym, nie generuje kosztów obciążających budżet państwa.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie pociąga za sobą skutków finansowych. Stanowi ono jedynie wykonanie regulacji ustawowej zawartej w art. 11i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Szacunkowe koszty procesu restrukturyzacji, w tym koszty osłon socjalnych zostały przedstawione w uzasadnieniu do projektu nowelizacji ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa	Nie dotyczy.						

	domowe	
Niemierzalne		Nie dotyczy.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przyjęte założenia oraz skutki do procesu restrukturyzacji zostały ujęte w uzasadnieniu do procesu zmiany ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wprowadzenie w życie przepisów rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Rozporządzenie ma na celu jedynie wypełnienie obowiązku ustawowego nałożonego na ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalini.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Ewaluacja wykonanych zadań będzie możliwa w ramach realizacji zadań określonych ustawą z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Zgodnie z jej przepisami co roku, przedstawiane są Ministrowi Aktywów Państwowych przez beneficjenta dotacji sprawozdania lub rozliczenia z realizacji zadań oraz wykorzystania dotacji.   Po dniu 31 grudnia 2027 r. będzie możliwe określenie liczby osób, które skorzystały z pakietu świadczeń osłonowych w postaci jednorazowej odprawy pieniężnej w ramach restrukturyzacji zatrudnienia w likwidowanych kopalniach oraz kwoty dokonanych wypłat z tego tytułu.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Nie dotyczy.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH¹⁾

z dnia

w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821 oraz z 2021 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych, o których mowa w art. 14 i 16 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej, o której mowa w pkt 1, zwanej dalej „dotacją”;
- 3) szczegółowe warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji.

§ 2. 1. Dotację przeznaczoną na finansowanie rent wyrównawczych przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, zwanego dalej „przedsiębiorstwem”, ubiegającego się o dotację.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa;
- 2) liczbę osób uprawnionych do otrzymania renty wyrównawczej;
- 3) wysokość środków koniecznych do sfinansowania rent wyrównawczych.

§ 3. 1. Dotacja przyznana przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalini jest przekazywana w transzach, na rachunek bankowy specjalnie wyodrębniony przez przedsiębiorstwo w tym celu.

2. Podstawę do przekazania transzy dotacji stanowi przedłożenie przez przedsiębiorstwo:

---

¹⁾ Minister Aktywów Państwowych kieruje działem administracji rządowej - gospodarka złożami kopalini, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów Państwowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 943).

1) wniosku o wypłacenie transzy dotacji, który zawiera liczbę osób uprawnionych do otrzymania renty wyrównawczej oraz wysokość środków koniecznych do sfinansowania rent wyrównawczych;

2) rozliczenia, o którym mowa w § 4 ust. 2.

3. Obowiązek przedłożenia miesięcznego rozliczenia, o którym mowa w § 4 ust. 2, nie dotyczy transzy dotacji wnioskowanej po raz pierwszy i drugi.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwo, które otrzymało dotację, składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalni, w terminach określonych w § 5, rozliczenia miesięczne i roczne z wykorzystania dotacji.

2. Rozliczenie miesięczne zawiera:

1) rozliczenie kwot wypłacanych na finansowanie rent wyrównawczych w danym miesiącu i narastająco;

2) liczbę osób, którym wypłacono renty wyrównawcze.

3. Rozliczenie roczne zawiera informacje, o których mowa w ust. 2, za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

§ 5. Rozliczenia miesięczne i roczne z wykorzystania dotacji są składane w terminach:

1) do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni – rozliczenie miesięczne za miesiące od stycznia do listopada rozliczanego roku;

2) do dnia 15 stycznia roku następującego po rozliczonym roku – rozliczenie miesięczne za grudzień;

3) do dnia 5 lutego roku następującego po rozliczonym roku – rozliczenie roczne.

2. Jeżeli termin złożenia sprawozdania przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa pierwszego dnia roboczego po terminie, o którym mowa w ust. 1.

§ 6. Dotacja udzielona z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlega zwrotowi w terminie 5 dni po zakończeniu roku.

§ 7. Czasowe wstrzymanie dotacji następuje w przypadku, gdy przedsiębiorstwo nie przedłoży ministrowi właściwemu do spraw gospodarki złożami kopalni rozliczeń, o których mowa w § 4 ust. 2, w wyznaczonym terminie i trwa do czasu ich przedłożenia.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.²⁾

MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych (Dz. U. poz. 931), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 6 ustawy z dnia ..... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ....).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych jest wypełnieniem delegacji ustawowej zawartej w art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821 oraz z 2021 r. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”, który stanowi, iż minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalni określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych,
- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej,
- 3) szczegółowe warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

W związku z uchwaleniem ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400) i wynikającą z jej postanowień zmianą dysponenta środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie wypłat ekwiwalentów pieniężnych, ustawą z dnia ... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz....) dokonano zmian w art. 12 ustawy. Zgodnie z nowym brzmieniem przywołanego art. 12 ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla będzie wypłacany ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), dotychczas ekwiwalent był finansowany z dotacji budżetowej, a dysponentem środków był minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalni.

Wprowadzana wskazaną powyżej ustawą nowelizującą zmiana art. 12 ustawy, przewidująca rezygnację z przyznawania dotacji ZUS na finansowanie ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, spowodowała konieczność modyfikacji art. 15 pkt 1 ustawy zawierającego delegację ustawową do wydania aktu wykonawczego. Wprowadzany ustawą nowelizującą z dnia .... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw przepis upoważniający (art. 15 pkt 1 ustawy) przewiduje, że minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalni określi, w drodze rozporządzenia szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia ... 2021 r. *o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw* dotychczasowe rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie *dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych* (Dz. U. poz. 931) zachowuje moc do dnia wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 15 ustawy, w brzmieniu nadanym przywołaną ustawą nowelizującą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Uchwalenie ustawy z dnia ... 2021 r. *o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw*, a co za tym idzie skutkujące zmianą przepisu zawierającego delegację ustawową do wydania aktu wykonawczego do ustawy, spowodowało konieczność przygotowania nowego rozporządzenia w zakresie finansowania rent wyrównawczych.

W projekcie przedkładanego rozporządzenia zakres regulacji, w stosunku do obowiązujących przepisów, uległ zmianie –przez usunięcie przepisów dotyczących przyznawania dotacji ZUS na finansowanie ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.

W odniesieniu do rent wyrównawczych, projektowane rozporządzenie określa warunki formalne przyznawania dotacji budżetowej, a także sposób wykorzystania i tryb rozliczania tej dotacji oraz warunki czasowego wstrzymania wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

Projektowane rozporządzenie precyzuje, że przyznana przez ministra dotacja, przekazywana jest w transzach. Podstawę wypłaty transzy dotacji stanowi przedłożenie przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, wniosku o wypłatę transzy oraz rozliczenia miesięcznego dotacji. Obowiązek przedłożenia miesięcznego rozliczenia nie dotyczy transzy dotacji wnioskowanej po raz pierwszy i drugi, co wynika bezpośrednio z terminów przedkładania rozliczeń oraz terminów przekazywania transz.

Projekt rozporządzenia określa ponadto, co powinien zawierać wniosek przedsiębiorstwa ubiegającego się o dotację przeznaczoną na finansowanie rent wyrównawczych oraz wniosek przedsiębiorstwa o przyznanie transzy dotacji. Jednocześnie projekt rozporządzenia reguluje formę miesięcznych i rocznych rozliczeń z otrzymanej przez przedsiębiorstwo dotacji oraz terminy ich przedkładania.

W projekcie przewidziano, że udzielona dotacja w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlega zwrotowi w terminie 5 dni po zakończeniu roku.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów przejściowych.

Z uwagi na to, że obecnie obowiązujące przepisy wykonawcze, w przedmiotowym zakresie, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejście w życie ustawy z dnia ... 2021 r. *o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw*, określenie terminu wejścia w życie przedmiotowego projektu rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia umożliwi kontynuację, bez zakłóceń, finansowania z dotacji budżetowej wypłacania rent wyrównawczych.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie pociąga za sobą skutków finansowych. Stanowi ono wykonanie regulacji ustawowej zawartej w art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. *o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*. Szacunkowe koszty procesu restrukturyzacji zostały przedstawione w uzasadnieniu oraz ocenie skutków regulacji do ustawy z dnia ... 2021 r. *o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw*.

Zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w związku z powyższym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia stanowi załącznik do programu pomocowego dla górnictwa węgla kamiennego notyfikowanego Komisji Europejskiej. W toku postępowania notyfikacyjnego Komisja Europejska zostanie poinformowana o wejściu w życie przedmiotowego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Aktywów Państwowych Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Soboń – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jonasz Drabek, Dyrektor Departamentu Górnictwa e-mail: SekretariatDGA@map.gov.pl tel: 22/695 83 00	Data sporządzenia 09.06.2021 Źródło Upoważnienie ustawowe Nr w Wykazie prac 11.21

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wydanie rozporządzenia jest wypełnieniem delegacji ustawowej z art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821 oraz z 2021 r. poz. ...), zwanej dalej także „ustawą”, nakładającej na ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni obowiązek wydania przepisów wykonawczych w zakresie dotacji przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych.

Ustawa z dnia ... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz....) przewiduje rezygnację z przyznawania dotacji Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych na finansowanie ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Wskazana zmiana jest skutkiem uchwalenia ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400) i wynikającej z jej postanowień zmiany dysponenta środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie wypłat ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 12 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla będzie wypłacany ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).

Przepis upoważniający art. 15 pkt 1 ustawy, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia ...2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw, w konsekwencji zmian w zakresie art. 12 ustawy, przewiduje, że minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalni, określi, w drodze rozporządzenia szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia ... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw dotychczasowe rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych (Dz. U. poz. 931) zachowuje moc do dnia wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 15 ustawy, w brzmieniu nadanym przywołaną ustawą nowelizującą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Niewydanie rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych w sprawie dotacji budżetowej na finansowanie rent wyrównawczych w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie z dnia ... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw, spowoduje, że nie będzie możliwe udzielanie dotacji z budżetu państwa na finansowanie rent wyrównawczych, o których mowa w art. 14 i 16 ustawy, po upływie tego terminu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Analiza wariantów rozwiązania problemu wykazała, że optymalnym będzie wydanie nowego rozporządzenia, które wprowadzi zmiany umożliwiające finansowanie wypłat rent wyrównawczych oraz uwzględniającego regulacje ustawy z dnia ... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw w zakresie finansowania ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. W projektowanym rozporządzeniu usunięto przepisy dotyczące przyznawania dotacji ZUS na finansowanie ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Natomiast w odniesieniu do rent wyrównawczych, projektowane rozporządzenie określa warunki formalne przyznawania dotacji budżetowej, a także sposób wykorzystania i tryb rozliczania tej dotacji oraz warunki czasowego wstrzymania wypłaty przyznanej dotacji budżetowej. Projektowane rozporządzenie precyzuje, że przyznana przez ministra dotacja, przekazywana jest w

comiesięcznych transzach. Podstawę wypłaty transzy dotacji stanowić będzie przedłożenie przez przedsiębiorstwo wniosku o wypłatę transzy oraz rozliczenia dotacji. Projektowane rozporządzenie określa ponadto, co powinien zawierać wniosek przedsiębiorstwa ubiegającego się o dotację budżetową oraz wniosek przedsiębiorstwa o przyznanie transzy dotacji. Jednocześnie projekt rozporządzenia reguluje, na nowo, formę miesięcznych i rocznych rozliczeń z otrzymanej przez przedsiębiorstwo dotacji oraz terminy ich przedkładania.

Celem rozporządzenia jest zapewnienie sprawności i ciągłości wypłacania rent wyrównawczych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak danych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Beneficjent dotacji (spółka restrukturyzacyjna)	1 podmiot	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A	Realizacja wypłat rent wyrównawczych określonych w projekcie rozporządzenia.
Podmioty nadzorujące i kontrolujące	2 podmioty	Minister Aktywów Państwowych ARP S.A. Oddział w Katowicach	Określenie szczegółowych warunków przyznawania i rozliczania środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie rent wyrównawczych. Weryfikacja i nadzór nad realizacją zadań w zakresie wypłaty środków budżetowych

pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Rozporządzenie jest aktem wykonawczym, nie generuje kosztów obciążających budżet państwa. Stanowi ono jedynie wykonanie regulacji ustawowej zawartej w art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Szacunkowe koszty procesu restrukturyzacji oraz koszty osłon socjalnych, w tym finansowania rent wyrównawczych, zostały przedstawione w uzasadnieniu oraz ocenie skutków regulacji do ustawy z dnia ... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0				

W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie dotyczy.
Niemierzalne		Nie dotyczy.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przyjęte założenia oraz skutki procesu restrukturyzacji zostały ujęte w uzasadnieniu do ustawy z dnia ... 2021 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		

9. Wpływ na rynek pracy		
Wprowadzenie w życie przepisów rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☒ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ inne: ...		
Omówienie wpływu	Projekt rozporządzenia będzie wywierał wpływ na sytuacje regionu w taki sposób, że zapewnienie sprawności i ciągłości wypłaty rent wyrównawczych będzie skutkowało spokojem społecznym oraz wspomagało dialog ze środowiskiem ludzi związanych z górnictwem.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Sprawna realizacja świadczeń dla byłych pracowników przedsiębiorstw górniczych, w zakresie wypłaty rent wyrównawczych, przyczyni się do zminimalizowania negatywnych skutków napięć społecznych w regionie.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Nie dotyczy.		